

ENSIAPUKOULUTUKSET PIRKKALAN PARTION SUDENPENNUILLE

Julia Pesonen
Susanna Rinne

Opinnäytetyö
Lokakuu 2014
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumis-
vaihtoehto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

JULIA PESONEN & SUSANNA RINNE:
Ensiapukoulutukset Pirkkalan partion sudenpennuille

Opinnäytetyö 50 sivua, joista liitteitä 13 sivua
Lokakuu 2014

Ensiaputaitojen hallitseminen on tärkeää, koska jokaisella kansalaisella on velvollisuus auttaa hädässä olevaa. Ensiavulla tarkoitetaan vammautuneen tai äkillisesti loukkaantuneen auttamista ja sen tarkoituksena on estää henkilön tilan heikkeneminen. Oleellisena osana ensiapua on hälyttää lisäapua ja estää uusien onnettomuuksien syntyminen.

Opinnäytetyö on toiminnallinen. Toiminnallisena osuutena koulutettiin ensiaputaitoja Pirkkalan partion sudenpennuille. Tehtävänä oli suunnitella neljä ensiapukoulutusta, jotka laadittiin lapsiryhmäkohtaisesti. Ensiaputaitojen harjoittelu on oleellinen osa partiota, koska niiden harjoittelu kuuluu osaksi partiolaisten aktiviteettikonaisuutta. Aihevalintaan vaikutti sairaanhoitajan työhön oleellisena osana kuuluvat ryhmänohjauksen taidot. Esimerkiksi sairaanhoitajan työtehtäviin kuuluu ryhmien ohjaus sekä opiskelijoiden ohjaus.

Rajasimme opinnäytetyön partiolaisille oleellisiin maallikkoensiaputaitoihin, joita olivat avun hälyttäminen, nenäverenvuoto, haavan ensiapu, nyrjähdykset, palovammat ja tajuttoman kylkiasento. Ensiapukoulutukset sisälsivät suullista ohjausta sekä ensiaputaitojen harjoittelua. Koulutukset etenivät suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti. Saimme hyvää palautetta sudenpennuilta ja akeloilta, eli sudenpentujen johtajilta, palautelomakkeiden perusteella. Ensiapukoulutuksissa koettiin erityisen hyväksi ensiapuvälineiden riittävä määrä sekä havainnollistavat materiaalit, kuten tekohaavat.

Ensiapukoulutuksien tavoitteena oli, että partiolaiset hyötyvät ensiaputaidoista partiossa ja tulevaisuudessa. Toivomme myös, että opinnäytetyöstä saisi ohjeita kaikki ensiaputaidoista kiinnostuneet. Kehittämisehdotukseksi nousi ensiaputaitojen kouluttaminen alakouluikäisille. Se olisi tärkeää jo 7- vuotiaista alkaen, jotta lapsetkin osaisivat antaa tarvittaessa ensiapua, koska lapsi voi olla ensimmäinen auttaja ensiaputilanteessa. Olisi myös mielenkiintoista tutkia ensiapukoulutusten hyötyä lapsille.

Asiasanat: ensiapu, lapset, ryhmät, kouluttajat, koulutus

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care
Option of Public Health Nursing

JULIA PESONEN & SUSANNA RINNE:
First aid educations for Pirkkala's Scout club

Thesis 50 pages, appendices 13 pages
October 2014

Mastering first aid skills is very important of every citizens responsibility to help in case of emergency. First aid means helping a handicapped or suddenly injured person in a way which prevents the condition to get worse. An essential part of first aid is calling for more help and preventing any new accidents from happening.

The functional part of this thesis was educating first aid to Pirkkala's Scout club. The objective was to plan four first aid events which were planned according to each group of children. We limited the thesis to the most essential commoner first aid skills for scouts. First aid courses consisted of oral directing and practicing with first aid equipment. We got good feedback from the scout club according to the feedback form. Especially good feedback was given for sufficient amount of first aid equipment and illustrating materials such as fake wounds.

The objective of this thesis was that scouts will benefit from first aid education in the scout, as well as in the future. It would be important to teach first aid skills to children in the elementary school from age of 7 so that also the young children would be able to give first aid if needed. We hope that this thesis would give good advice for everybody interested in first aid skills.

Key words: firstaid, children, groups, educators, education

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE	6
3	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	7
3.1	Ensiapu	7
3.1.1	Avun hälyttäminen	8
3.1.2	Nenäverenvuodon ensiapu	9
3.1.3	Haavat ja niiden ensiapu	10
3.1.4	Nyrjähdyksien ensiapu	14
3.1.5	Palovamman ensiapu	14
3.1.6	Tajuttoman kylkiasento	16
3.2	Lapset oppijoina ryhmässä	18
3.3	Hyvä kouluttaja	20
3.4	Koulutustapahtuma	22
4	TOIMINTAAN PAINOTTUVAN OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	25
4.1	Toimintaan painottuva opinnäytetyö	26
4.2	Toiminnan kuvaus	27
4.2.1	Sisältö	28
4.2.2	Toiminta	28
4.3	Opinnäytetyön toteuttaminen vaihe vaiheelta	36
5	OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	40
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	42
	LÄHTEET	45
	LIITTEET	51
	Liite 1. Ensiapukoulutussuunnitelma Lumikissoille ja Merikotkille	51
	Liite 2. Ensiapukoulutussuunnitelma Nuolihaukoille	53
	Liite 3. Ensiapukoulutussuunnitelma Kotkanpojille	55
	Liite 4. Ensiapukoulutussuunnitelma Liito-oraville	57
	Liite 5. Palautelomake sudenpennuille	60
	Liite 6. Palautelomake sudenpennuille tavuviivoilla	61
	Liite 7. Palautelomake akeloille	62
	Liite 8. Tajuttoman kylkiasento	63

1 JOHDANTO

Kansalaisvelvollisuutena on auttaa hädässä olevia, vahingoittuneita tai avuttomaan tilaan jääneitä (Tieliikennelaki 267/1981, 58§). Lisäksi kansalaisella on velvollisuus osallistua niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aiheita. Tästä syystä tulisi hallita ensiaputaitoja, jotta voi toimia kansalaisvelvollisuuden mukaisesti. Opinnäytetyön toiminnallisena osuutena järjestimme 7-10 -vuotiaille Pirkkalan partion sudenpennuille ensiapukoulutusta. Ensiapukoulutusta suunniteltaessa ja järjestäessä on tiedettävä koulutustapahtuman järjestämisen periaatteista. Kouluttajan tulee selvittää kohdejoukko etukäteen ja järjestää juuri heille sopivaa toimintaa. Näin varmistetaan, että suunnitellaan vaatimustasoltaan oikeanlaista koulutusta. Sen täytyisi sisältää lapsen omaan aktiivisuuteen liittyvää kokeilua ja toiminnallisuutta. (Nurmi ym. 2006, 85–87; Leskinen 2009, 17; Castrén, Korte & Myllyrinne 2012, 18.)

Suomen Partion valtakunnalliseen ohjelmaan kuuluu suorittaa jälkiä, jotka koostuvat askelista. Jälkiä eli aktiviteettikonaisuuksia on yhteensä 35 kappaletta. Ensiapujälki on yksi näistä ja sisältää kymmenen askelta. (Suomen Partiolaiset.) Valitsimme yhdessä akeloiden eli sudenpentujen johtajien kanssa opinnäytetyöhön ensiapuaskelista avun hälyttämisen, nenäverenvuodon ensiavun, haavan ensiavun, nyrjähdysten ja murtumien ensiavun, palovammojen ensiavun sekä tajuttoman kylkiasentoon kääntämisen. Rajasimme ensiaputaidot maallikkoensiapuun.

Kiinnostuimme aiheesta, koska ensiapukoulutuksen järjestäminen mahdollistaa omien taitojemme hyödyntämisen käytännössä kirjallisen työn pohjalta. Ensiaputaidot ovat oleellinen osa sairaanhoitajan koulutusta, koska työelämässä kohdataan ensiapua vaativia tilanteita. Nykypäivänä sairaanhoitajan työssä korostuvat yhä enemmän hyvän kouluttajan ominaisuudet ryhmien ohjauksessa.

2 TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoitus oli suunnitella ja toteuttaa neljä ensiapukoulutusta 7-10 –vuotiaille Pirkkalan partion sudenpennuille.

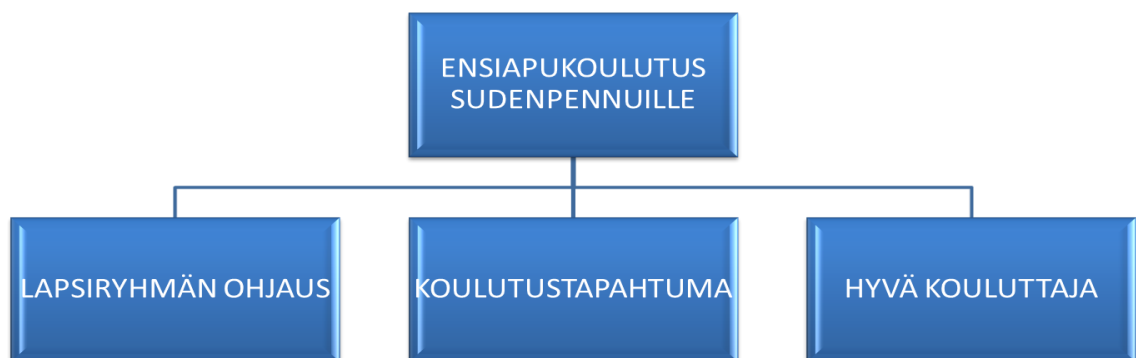
Opinnäytetyön tehtävät:

1. Miten ja millaisia ensiaputaitoja koulutetaan sudenpennuille?
2. Millainen on 7-10 -vuotias lapsi oppijana ryhmässä?
3. Millainen on hyvä koulutustilaisuus ja kouluttaja lapsille?

Koulutuksen tavoitteena oli kehittää Pirkkalan partion sudenpentujen ensiaputaitoja, jotta he hallitsevat tarvittavat ensiaputaidot ensiapujälkeä varten. Tavoitteena oli myös lisätä tietämystämme ensiaputaidoista, lapsiryhmän ohjaamisesta, kouluttamisesta ja kehittää ammatillista kasvua sairaanhoitajaksi.

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Kuviossa 1 on esitelty opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat, joista viitekehys muodostuu. Se sisältää teoriaa ensiapukoulutukseen kuuluvista ensiaputaidoista. Seuraavana kerrotaan huomioitavia asioita lapsiryhmän ohjauksesta. Viitekehyksessä esitellään myös hyvän kouluttajan ominaisuuksia ja lopuksi kerrotaan koulutustapahtuman järjestämisestä.

KUVIO 1. Teoreettinen viitekehys

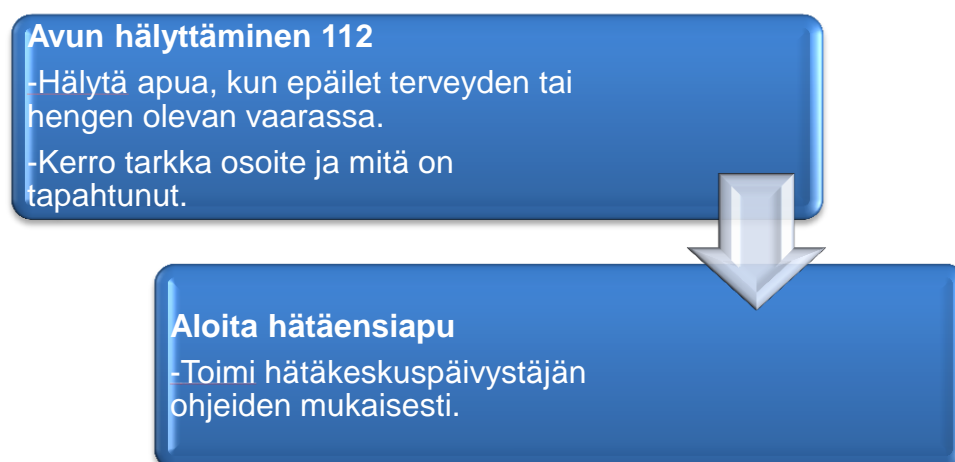
3.1 Ensiapu

Ensiavulla tarkoitetaan vammautuneen tai äkillisesti loukkaantuneen auttamistapahtumaketjua. Se sisältää henkilön pelastamisen, ensiavun ja -hoidon, sekä kuljetuksen järjestämisen. Ensiavulla pyritään estämään potilaan tilan paheneminen sekä hälyttämään tarvittaessa lisäapua. Ensiavun tarkoituksena on myös estää lisäonnettomuudet. Maallikkoensiaputoimenpiteet tapahtuvat ilman apuvälineitä tai yksinkertaisilla apuvälineillä, kuten sideharsolla. Maallikon tekemät ensiaputoimenpiteet ja mahdollinen avun hälyttäminen riittävät usein arkipäiväisissä sairastumisissa. Sairastuneen rauhoittelu on osa ensiaputaitoja, koska usein ensiapu on fyysistä ja psyykkistä. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2007, 13; Työsuojeluhallinto 2010, 4; Castrén ym. 2012a, 18; Terveyskirjasto 2013; Kuisma ym. 2013, 21.)

Suomen Punainen Risti järjestää kansalaisille ensiapukoulutusta. Joka vuosi noin 130 000 suomalaista osallistuu ensiapukoulutuksiin. Sairaskohtauksien tuntemus ja taito auttaa onnettomuustilanteissa ovat tärkeitä kansalaistaitoja. Oleellimmat hätäensiavun kansalaistaidot ensihoidon kannalta ovat maallikkoelvytys ja hätäensiapu onnettomuuspaikalla. (Kuisma ym. 2013, 21; Suomen Punainen Risti b.)

3.1.1 Avun hälyttäminen

Hätäkeskukseen tulisi soittaa, kun saapuu onnettomuuspaikalle, epäilee terveyden tai hengen olevan vaarassa. Apua hälytetään hätänumerosta 112. Hätäilmoitus tulisi tehdä nopeasti ja ytimekkäästi, jotta saadaan selkeä kuva onnettomuustilanteesta. Hätäkeskukseen soittaessa on tärkeitä kertoa tarkasti osoite ja kunta, mistä soittaa sekä lyhyesti, mitä on tapahtunut. Hätäkeskuspäivystäjä esittää kysymyksiä, joihin tulee vastata rauhallisesti. Hän voi myös antaa ensiapuohjeita, joiden mukaan tulee toimia. Puhelua ei saa katkaista ennen kuin saa luvan. Hätäkeskuspäivystäjät hälyttävät ammattiapua onnettomuuspaikalle tarvittaessa. Jos tilanne muuttuu onnettomuuspaikalla oleellisesti, on soitettava uudelleen hätäkeskukseen. Kuviossa 2 on esitetty tärkeimmät vaiheet hätäkeskukseen soittaessa. (Sahi ym. 2007, 22–23; Myllyrinne, Korte & And 2013, 4; Hätäkeskuslaitos 2014a; Suomen Punainen Risti b.)

KUVIO 2. Hätäkeskukseen soittaminen

Etenkin lapsille on hyvä opettaa, miten apua hälytetään soittamalla. Heille on hyvä korostaa, että hätäkeskukseen soittaminen ei ole väärin, vaikka olisi epävarma tilanteesta. Puhelimen käyttöä on hyvä harjoitella etukäteen lapsen kanssa. Esimerkiksi koulumatkalla lapsi voi olla ainoa henkilö, joka voi hätätilanteessa hälyttää apua. Hätäilmoituksen tekoa voi käydä läpi leikinvarjolla. Harjoittelusta ei saa jäädä lapselle ahdistavaa tai pelottavaa mielikuvaa. Hätäkeskukseen soittaminen tulee kokea turvalliseksi. Lapselle on hyvä kertoa etukäteen, että hätänumeroon soittaessa puheluun vastaa hätäkeskuspäivystäjä. Hän kysyy kysymyksiä, joihin tulee vastata reippaasti. Hätäkeskuksesta saataan antaa joitakin toimintaohjeita, joita tulisi noudattaa mahdollisuuksien mukaan. Harjoittelun jälkeen on myös syytä korostaa lapselle, ettei hätäkeskukseen saa tehdä pilasoittoja, koska ne ruuhkauttavat hätäkeskuksen linjoja. (Hätäkeskuslaitos 2014b.)

3.1.2 Nenäverenvuodon ensiapu

Usein nenäverenvuodon aiheuttaa nenän limakalvon ohuiden suonten rikkoutuminen. Muita syitä nenäverenvuodolle voi olla ylähengitystieinfektio, nenään kohdistunut vamma ja kohonnut verenpaine. Nenäverenvuodon alkaessa kannattaa istua alas ja mennä etukumaraan. Jos ei pysty istumaan, voi mennä kylkiasentoon. Sieraimet tulee niistää kevyesti tyhjäksi. Vuotavaa sierainta tulee painaa peukalolla ja etusormella 10–15 minuuttia nenäluuta vasten (kuva 1). Verenvuodon tyrehtyttämiseksi niskaan tai otsalle voi laittaa kylmää, esimerkiksi pakastepussin, kylmän pyyhkeen tai lunta, sillä kylmä supistaa verisuonia. Verta valuu usein myös nenästä nieluun. Sitä ei saa niellä, vaan se tulee sylkeä pois suusta, koska veren nieleminen aiheuttaa pahoinvointia. Nenäverenvuodon jatkuessa yli 20 minuuttia, tulee ottaa yhteyttä lääkäriin. Vain harvoissa tapauksissa tarvitaan sairaalahoitoa. (Iivanainen & Syväoja 2008, 237; Silfvast ym. 2010, 273–274; Jalanko 2012; Vaasan Keskussairaala 2012; Myllyrinne ym. 2013, 14; Silfvast ym. 2013, 268; Suomen Punainen Risti d.)

KUVA 1. Nenäverenvuodon tyrehdytysasento (Kuva: Pesonen & Rinne 2014)

Lapsilla nenäverenvuoto on yleistä. Useimmiten lasten nenäverenvuoto on vaaratonta ja verenvuoto tulee nenän etuosasta. Se johtuu nenän limakalvojen ohuiden suonten rikkoutumisesta. Verenvuoto harvemmin tulee nenäntakaosasta, tällöin kyseessä voi olla nenänvamma. Lapsilla nenänlimakalvojen ohuet suonet rikkoutuvat herkästi nenää kaivettaessa tai nenän limakalvojen kuivuesssa. Joskus myös nenään työnnetty vierasesine voi aiheuttaa nenäverenvuotoa. (Jalanko 2012.)

Nenäverenvuodon jälkeen on vältettävä 2-3 päivän ajan kuumia ruokia, juomia ja raskaita ponnisteluita sekä aivastamista, ettei nenäverenvuoto uusiudu. Myös voimakkaita mausteita tulee välttää, koska nenäverenvuoto saattaa uusiutua mausteiden syönnin yhteydessä. Nenäverenvuotoa voi ennaltaehkäistä välttämällä voimakasta niistämistä ja nenän kaivamista. (Kuisma ym. 2013, 498; Saarelma 2014.)

3.1.3 Haavat ja niiden ensiapu

Haava on vaurio iholla tai limakalvolla. Siihen voi liittyä hermo-, nivel- tai jännevaurioita. Haava syntyy, kun siihen kohdistuu voima, joka on suurempi kuin sen oma vetolujuus. Esimerkiksi iskun seurauksena voi syntyä ihonalainen kudosaivaurio, joka muodostaa haavan. Haavoja on erilaisia ja ne jaetaan eri ryhmiin haavan aiheuttajan, ulkomuodon ja syvyyden mukaan. Jos haava on likainen, syvä tai runsaasti vuotava, on hakeuduttava lääkärin vastaanotolle. (Sahi ym. 2007, 71; Castrén ym. 2009, 479–480 Myllyrinne ym. 2013, 23.)

Pienet ja pinnalliset haavat puhdistetaan vedellä. Pienten haavojen reunat voi yhdistää haavateipillä. Tämän jälkeen haava tulisi pitää kuivana ja puhtaana. Oleellista on tarkkailla haavassa mahdollisia tulehduksen merkkejä, kuten kuumotusta, punoitusta, kosketusarkuutta ja turvotusta. Haavan tuletuessa voi nousta myös kuumetta. Tulehtunutta haavaa hoidetaan pitämällä se puhtaana ja mahdollisesti antibioottikuurilla. (Iivanainen & Syväoja 2008, 507; Juutilainen 2011; Ahonen ym. 2012, 115; Myllyrinne ym. 2013, 23.)

Vertavuotava haava tulee tyrehdyttää mahdollisimman nopeasti. Haavaa painetaan esimerkiksi kädellä, sormella, tai nenäliinalla. Verenvuodon ollessa runsasta on soitettava hätänumeroon 112. (Sahi ym. 2007, 73; Castrén ym. 2012b.) Jos verenvuoto ei tyrehdy, tehdään haavalle painesidos. Potilas asetetaan makuulle ja loukkaantunut raaja nostetaan koholle sydämen tason yläpuolella vuodon tyrehdyttämiseksi ja turvotuksen vähentämiseksi. Haavaa painetaan ja sen päälle laitetaan suojaside. Suojasiteen päälle laitetaan esimerkiksi sideharsorulla painoksi. Suojaside ja sideharsorulla kiinnitetään pyörittämällä sideharsoa niiden ympärille napakasti, näin muodostuu painesidos (kuvat 2). Se ei saa kuitenkaan kiristää liikaa. (Cleaver ym. 2006, 134–135; Sahi ym. 2007, 75–76; Armstrong 2012, 70–71.)

KUVAT 2. Painesidoksen tekeminen sideharsorullilla (Kuvat: Pesonen & Rinne 2014)

Likainen haava puhdistetaan viileällä ja juoksevalla vedellä. Viiltohaavan reunat suljetaan laittamalla reunat vastakkain haavateippiä apuna käyttäen. Haavan päälle laitetaan suojasidos, joka estää lian pääsyn haavaan. Jos verenvuoto haavasta ei tyrehdy, haava on suuri tai likainen, on hakeuduttava sairaalahoitoon. (Castrén ym. 2009, 481–482; Suomen Punainen Risti a.)

Haavan paraneminen alkaa, kun ihon solut kasvavat takaisin ja sidekudoksesta muodostuu arpi vaurioituneen kohdan päälle. Arven koko riippuu siitä, kuinka lähellä haavan reunat ovat olleet toisiaan paranemisvaiheessa. Arpi on kosmeettinen haitta ja voi rajoittaa liikkumista, koska se ei jousta samoin kuin iho. Haavan paranemiseen vaikuttavat erilaiset tekijät, kuten haavan koko ja syvyys, sijainti, puhtaus, haavatyyppejä ja haavan hoito. Alla olevassa kuviossa 3 on lisätty erilaisia haavatyyppejä, joiden hoito määräytyy vamman mukaisesti. (Anttila ym. 2007, 300–301; Castrén ym. 2012b.)

KUVIO 3. Erilaiset haavatyypit

Viiltohaava tulee terävästä esineestä kuten partaterästä ja vuoto on runsasta. Haava on siisti reunoistaan ja sen seurauksena voi vaurioitua lihaksia, jänteitä tai valtimoita. Syvä viiltohaavan ulottuu ihonalaiskudokseen asti. Pinnallinen viiltohaava on vain raapaisu ihon pinnalla. (Clever, Crawford & Armstrong 2006, 129; Sahi ym. 2007, 71; Castrén ym. 2009, 480.)

Pistohaava aiheutuu usein veitsestä, tikusta tai naulasta. Jos pisto osuu vartaloon, voivat sisäelimet vahingoittua herkästi. Pisto haavan iho usein sulkeutuu, joten näkyvä verenvuoto voi olla niukkaa. Tällöin on huomioitava verenvuodon mahdollisuus kudoksen sisällä. Pisto haavat ovat pieniä, mutta syviä. Usein pistävän esineen mukana syvälle haavaan pääsee likaa, jolloin infektioriski on suuri. (Clever ym. 2006, 129; Sahi ym. 2007, 71.)

Ruhjehaavoissa iho on repaleinen ja näkyvä verenvuoto voi olla vähäistä. Ruhjehaavat vuotavat usein kudokseen. Näitä haavoja aiheuttavat tylpät esineet, kuten moottorisaha. Nämä haavat ovat likaisia, joten infektioriski on suuri. (Clever ym. 2006, 129; Castrén ym. 2009, 480.)

Hankaumat ja hiertymät iholla aiheutuvat usein kaatumisesta tai hankautumisesta. Etenkin kuivaan ja ohueen ihoon tulee herkästi hiertymiä. Tämän seurauksena ihon pintakerros irtoaa ja iho on rikki suurelta alueelta. Hiertymästä voi tihkua verta ja kudostestettä, koska hiussuonet ovat rikkoutuneet. Iho voi myös punoittaa ja olla painunut. (Clever ym. 2006, 129; Castrén ym. 2009, 480; Castrén, Korte & Myllyrinne 2012b; Saarikoski, Stoltt & Liukkonen 2012b.)

Ampumahaavat ovat usein lävistäviä haavoja. Luodin sisäänmenohaava on pieni ja ulostulohaava suuri sekä runsaasti vertavuotava. Luoti aiheuttaa laajaa kudostuhoa ja näin ollen syntyy vakavia vammoja. Ulospäin haavat saattavat näyttää pieniltä. Luodin aiheuttama paine aiheuttaa hengenvaarallisia sisäisiä vammoja osuessaan vartaloon. (Clever ym. 2006, 129; Sahi ym. 2007, 72; Castrén ym. 2009, 480–481.)

Puremahaavat aiheutuvat ihmisen tai eläimen puremasta ja tulehtuvat erityisen herkästi. Ihmisen puremahaavan infektioriski on suurempi kuin kissan- tai koiranpuremassa. Puremahaavan infektio kehittyy nopeasti, jo 24–36 tunnin aikana puremasta. Puremahaavan sattuessa selvitetään, onko Tetanus, eli jäykkäkouristusrokote voimassa. Tetanusrokotetehoste voidaan antaa, jos edellisestä Tetanusrokotuksesta on yli viisi vuotta, tai ei ole tarkkaa tietoa edellisen rokotteen ajankohdasta. (Sahi ym. 2007, 72; Castrén ym. 2009, 481; Volmanen, Ruokolainen & Seppänen 2014.)

Jos haavassa on vierasesine, sitä ei saa poistaa sairaalan ulkopuolella. Vierasesineen poisto voi aiheuttaa lisääntyntä verenvuotoa sekä lisävaurioita. Vierasesineet menevät iho läpi, kun paljaalla jalalla astutaan esimerkiksi nauiaan tai käsiin menee metallinpalasia. Tämä aiheuttaa pistävää kipua. Vierasesine tuetaan paikoilleen sitomalla alustaansa kiinni. Ainoastaan hengitystä vaikeuttavat tai estävät vierasesineet on poistettava heti. Tällaiset sijaitsevat yleensä kasvojen ja kaulan alueella. (Castrén ym. 2008, 483; Saarelma 2014b.)

3.1.4 Nyrjähdysten ensiapu

Nilkan nyrjähtäessä sen niveltä ympäröivät nivelsiteet saattavat repeytyä ja venyä sekä jänteitä voi venähtää. Lievästi nyrjähtänyt nilkka on turvoksissa ulkosivulta ja arka. Nilkkaa pystyy kuitenkin liikuttamaan. Voimakkaan nyrjähdysten seurauksena syntyy sisäistä verenvuotoa, mikä aiheuttaa mustelman. Tällöin kipu on voimakasta eikä nilkkaa pysty liikuttamaan. Nilkka myös turpoaa ja tuntuu jäykältä. (Saarikoski, Stolt & Liukkonen 2012.)

Nilkan nyrjähtäessä nostetaan jalka kohoasentoon, puristetaan nilkkaa käsin ja laitetaan siihen tukisidos tai nilkkatuki. Nilkassa pidetään kylmää noin 20 minuutin ajan. Kylmä voi olla esimerkiksi viileä kääre tai jääpussi. Kylmähoitoa jatketaan ensimmäisen vuorokauden ajan noin kahden tunnin välein. Kylmähoito lievittää kipua ja supistaa verisuonia sekä vähentää verenvuotoa ja kudosten eritystä. Nilkan tukisidokseksi käy joustoside, mikä ylittää päkiästä sääreen saakka. Tukisidos vähentää kipua ja turvotusta. Hyvä muistisääntö nyrjähdysten ensiapuun on kolmen K:n sääntö, joka on kylmä, koho ja kompressio eli puristus. (Saarikoski ym. 2012; Suomen Punainen Risti e; Terveyskirjasto 2014.)

Vammautuneelle jalalle saa astua kivun sallimissa rajoissa. Suurta kuormitusta tulisi kuitenkin välttää 2-3 päivää. Terveyskeskuksesta voi lainata kyynärsauvoja, joilla voi keventää nilkan kuormitusta. Urheilua tulee välttää 2-3 viikon ajan. Nilkan ojennus-koukistusharjoituksia voi tehdä polvi suorana, jotta nilkan verenkierto pysyy hyvänä. Lääkäriin on hakeuduttava, jos nilkan mustelma on suuri, nilkan päälle varaaminen on tuskallista tai nivel ei toimi normaalisti. (Saarikoski ym. 2012; Suomen Punainen Risti e.)

3.1.5 Palovamman ensiapu

Palovamma on kudonsvaurio, jolloin iho ja myös mahdollisesti sen alaiskudos vaurioituvat. Kudosteneste siirtyy usein pois suonista palovamma-alueelle ja kudoksiin, mikä aiheuttaa turvotusta. Palovammoja aiheuttaa lämpö, säteily, sähkövirta tai syövyttävät kemialliset aineet. Erityisesti palovammoja aiheuttavat

kuuma neste, höyry, esine tai avotuli. Lasten tyypillisin palovamma aiheutuu lapsen pudottaessa kuumaa nestettä sisältäneen astian liedeltä. Palovamma on sitä pahempi, mitä syvempi se on. Syvyyteen vaikuttavat lämpötila, lämmön välittymistapa sekä lämpöaltistuksen kesto. (Sahi ym. 2007, 95–97; Kaarlola ym. 2010, 328–329; Castrén ym. 2012a, 297–298; Castrén ym. 2012d.)

Palovammaa jäähdytetään välittömästi juoksevan ja viileän veden alla noin 10–20 minuuttia, esimerkiksi suihkun alla. Viileä vesi lievittää kipua ja ehkäisee palovamman leviämisen syvempiin ihokerroksiin. Potilas täytyy kuitenkin pitää lämpimänä, koska palovammoista haihtuu lämpöä. Etenkin lapset jäähtyvät nopeasti ja heille voi syntyä hengenvaarallinen hypotermia eli alilämpöisyys. Jos palovammaan tulee rakkuloita, niitä ei saa puhkaista, ettei epäpuhtauksia pääse kudoksiin. Palovammat ovat aina alttiita infektioille. (Armstrong 2012, 79; Castrén ym. 2012a, 297, 302; Castrén ym. 2012d.)

Palovamma-alue peitetään puhtailla haavataitoksilla, jotka suojaavat palovammaa liialta. Haavataitokset myös lievittävät kipua, jota syntyy hermopäätteiden ollessa kosketuksissa ilman kanssa. Kasvojen, jalkaterien, sukupuolielimien ja käsien palovammat on aina syytä näyttää lääkärille. (Armstrong 2012, 79; Castrén ym. 2012a, 301–302; Castrén ym. 2012d.)

Palovammoja on eri syvyisiä. Ensimmäisen asteen palovamma on lievin palovamma. Iho on punertava, arka ja turvoksissa, mutta vain pinnallisesti vaurioitunut. Iholle ei ole noussut rakkuloita ja se paranee viikossa. Ensimmäisen asteen palovamman voivat aiheuttaa esimerkiksi kuuma kahvi tai aurinko. (Sahi ym. 2007, 96; Rautava-Nurmi ym. 2010, 276; Iholiitto 2011, 5; Castrén ym. 2012d.)

Toisen asteen palovamma voi olla pinnallinen tai syvä. Pinnallisessa palovammassa iholle muodostuu rakkuloita. Syvässä palovammassa rakkuloiden katto irtoaa ja palovamman pinta on kostea. Nämä palovammat ovat kivuliaita ja turvoksissa. Ne paranevat yleensä noin kahdessa viikossa. Jos toisen asteen palovamma on suurempi kuin henkilön oma kämmen, on aina syytä hakeutua lääkäriin. Toisinaan syviin toisen asteen palovammoihin voidaan tarvita leikkaushoitoa. Näitä palovammoja voivat aiheuttaa kuuma öljy, neste tai vesihöyry.

(Sahi ym. 2007, 96; Rautava-Nurmi ym. 2010, 276; Iholiitto 2011, 5; Castrén ym. 2012d.)

Kolmannen asteen palovamma on vaikein, siinä ihon kaikki kerrokset ovat palaneet. Palovammahaava on tunnoton, koska sen hermopäätteet ovat vaurioituneet. Palovamman ympärillä voi kuitenkin tuntua kipua. Vamman reunat ovat kuivat ja se voi olla väriltään harmaa, tumma ja hiiltynyt tai helmenvalkea. Sen voi aiheuttaa sula metalli, tuli tai sähkö. Palovammaa hoidetaan kirurgisesti poistamalla palaneet alueet ja päälle laitetaan ihosiirteitä. Se paranee hitaasti ja ihoon jää arpi. (Sahi ym. 2007, 96; Rautava-Nurmi ym. 2010, 276; Iholiitto 2011, 6-9; Castrén ym. 2012d.)

3.1.6 Tajuttoman kylkiasento

Tajunta tarkoittaa omaa tietoisuuttamme itsestä ja ympäristöstä. Tajuttomuus puolestaan tarkoittaa tämän tietoisuuden puuttumista. Elintoimintoja ylläpitävät säätelyjärjestelmät ja suojaheijasteet heikentyvät tai sammuvat kokonaan. Tajuttomuuden aikana ihminen ei reagoi ulkoiseen maailmaan eikä herättelyyn. Tajunnantason häiriöt voivat olla pysyviä tai ohimeneviä. Ne voidaan karkeasti jaotella aivoperäisiin ja yleisiin syihin. Aivoperäisiä syitä ovat kallon sisäinen verenvuoto, aivovamma, aivoinfarkti, kouristelu, kohonnut kallon sisäinen paine ja keskushermoston infektio. Muita yleisiä syitä ovat myrkytystila, alhainen verenokeri, tajuttomaksi tekeytyminen, hapenpuute, riittämätön verenkierto ja riittämätön hengitystyö. On tärkeää erottaa tajuton ja eloton henkilö. Elottomalla ei tunnu sykettä keskeisissä valtimoissa, hengitys on riittämätöntä ja hän ei reagoi herättelyyn. Tajuttomalla tuntuu syke ja hän voi reagoida ärsykkeisiin esimerkiksi liikauttamalla käsiä tajuttomuuden syvyydestä riippuen. (Powell 2004, 17–18, 22; Castrén ym. 2009, 366; Ahonen ym. 2012, 346; Castrén ym. 2012a, 163; Korppi, Kröger & Rantala 2012, 58; Kuisma ym. 2013, 374–381, 258–259.)

Äkillisen tajuttomuuden sattuessa on tärkeää selvittää, mitä on tapahtunut. Useimmiten lasten tajuttomuuden syy voi olla leikkikenttävälineestä tippuminen, portaissa kaatuminen tai ikkunasta putoaminen. Tajutonta voi herätellä puhuttelemalla ja ravistelemalla. Jos henkilö ei herää on syytä soittaa hätänumeroon

112 ja kääntää tajuton kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi. Auttaja kääntää tajuttoman kylkiasentoon kuvien 3 mukaisesti. Auttaja koukistaa tajuttoman henkilön ylemmän käden posken alle. Alempi jalka asetetaan suoraksi ja ylempi jalka koukistetaan polvesta alemman jalan polven päälle, jonka jälkeen auttaja kääntää tajuttoman henkilön kylkiasentoon. (Powell 2004, 169; Ilanne-Parikka 2011; Suomen Punainen Risti c.)

KUVAT 3. Tajuttoman kylkiasentoon kääntämisen eri vaiheet (Kuvat: Pesonen & Rinne 2014)

3.2 Lapset oppijoina ryhmässä

Kehityspsykologin Jean Piaget`n mukaan lapsi nähdään aktiivisena ympäristön-
sä tutkijana, joka tekee oletuksia, kokeilee niitä ja tekee lopulta omat johto-
päätöksensä. Lapsen oman aktiivisuuden ja ajattelun tukeminen, kehitystaso
huomioiden, tulisi korostua opetuksen järjestämisessä. Keskilapsuudessa eli 6-
12 -vuotiailla, opettaminen ei voi vielä perustua vain käsitteille, vaan sen täytyisi
sisältää lapsen omaan aktiivisuuteen liittyvää kokeilua ja toiminnallisuutta. Ope-
tuksessa täytyisi olla konkreettisia kiinnekohtia lapsen aiempiin kokemuksiin.
Lapsi kykenee 8-10 vuoden iässä entistä paremmin arvioimaan oppimiseen tar-
vittavaa aikaa ja alkaa soveltaa erilaisia muistamistekniikoita. (Nurmi ym. 2006,
85–87.)

Lasten oppiminen etenee yksilöllisesti. 7-10-vuotiaat lapset oppivat nopeasti
uusiasioita. Lapset ovat tämän ikäisinä innokkaita tekemään tehtävät itsenäi-
sesti loppuun, mutta tarvitsevat myös kiitosta ja tukea. Heidän sorminäppäryy-
tensä kehittyä ja mahdollistaa erilaisten harjoitusten, askarteluiden ja piirustus-
ten teon. Oppimistilanteessa on huomioitava, että lapsi pystyy helpoiten ajatte-
lemaan asioita, jotka hän itse näkee tai joihin hän voi itse koskea. (Laine ym.
2010, 89; Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2014a.)

Lasten on vaikea ratkaista sanallisia ongelmia. Heillä on hankaluuksia hahmot-
taa asioita vain pohtimalla niitä. Lasten ajattelu on vielä tässä vaiheessa konk-
reettisella tasolla. Varsinkin abstraktit sanalliset ilmaukset voivat tuntua vaikeil-
ta, eivätkä lapset vielä huomaa ironista tai humoristista sävyä puheessa. (Man-
nerheimin Lastensuojeluliitto 2014b.)

Kokemusperäinen oppiminen on historian vanhimpia oppimismenetelmiä. Op-
pimismenetelmä alkaa havainnoimisesta sekä ottamalla mallia ympäristöstä,
jonka jälkeen jäljitellään tekeminen. Tällöin oppiminen tapahtuu kokemuksen
pohjalta. Pienet lapset oppivat kokemusten kautta, katsomalla vanhemmista
mallia ja toistamalla tekemisen. (Laine ym. 2010, 9.)

Lapsiryhmän ohjauksella tarkoitetaan opetuksen antamista. Ohjauksen tarkoi-
tuksena on opettaa tietty taito ohjattavalle, mutta myös tavoitteena on antaa

ohjattavalle eväitä elämään varten. Ohjauksen aikana oppija itse käsittelee kokemuksiaan, ratkaisee ongelmiaan ja käyttää omia resurssejaan. Yksilön aloitteellisuus ja aktiivisuus ovat oleellinen osa ohjausta ja sen onnistumista. (Marttila, Pokki & Talvitie-Kella 2008, 8; Vänskä ym. 2011, 15–17.)

Sosiaalisen vuorovaikutuksen on todettu olevan oleellinen osa oppimista. Vuorovaikutusta tukevia opetusmenetelmiä ovat esimerkiksi ryhmässä tai parina työskenteleminen. Ryhmänjäsenet oppivat toisiltaan ja saavat vertaistukea. Oppiminen edellyttää, että ryhmällä on yhteinen rajattu tavoite ja pelisäännöt. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että yksilö kantaa vastuun oppimisesta. Tutkimusten mukaan 3-8 -henkilön pienryhmät saavat tehtävänsä suoritettua nopeammin kuin suuremmat ryhmät, joissa on 12 henkilöä tai enemmän. Pienryhmiä on myös pidetty ihanteellisena päätöksenteon ja toimintaan ryhtymisen kannalta. (Kopakkala 2005, 36; Pennington 2005, 79; Laine ym. 2010, 60–62; Vehviläinen 2014, 79, 104.)

Ryhmän ollessa liian suuri, aikuisen ja lapsen vuorovaikutus voi jäädä vähäiseksi. Ryhmän tavoitteet vaihtelevat sekä ryhmän jäsenten henkilökohtaisten, että ryhmän tavoitteiden mukaan. Ryhmässä oleminen voimaannuttaa ryhmän jäseniä ja auttaa jaksamaan. Yhdessä toimiminen tukee tavoitteiden saavuttamisessa ja tekee oppimisesta tehokkaampaa. Ryhmän jäsenten täytyy pystyä toimimaan vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, jotta ryhmän toiminta olisi mahdollista. Ryhmätoiminnan edellytyksenä on muun muassa yhteinen ymmärrys tavoitteista, ryhmässä toimimisesta ja ohjattavasta aiheesta. (Marttila, Pokki & Talvitie-Kella 2008, 8; Rusanen 2011, 232.)

7-8 -vuotiaille on hyvä kehittää helppoja, mutta todenmukaisia tehtäviä. Oppimistuokiot tulee olla lyhyitä sekä heille ohjaajan täytyy antaa paljon ohjausta, neuvoa ja tukea. Tehtävät täytyisi kehitellä niin, että niissä on mahdollisimman vähän tekstiä tai ei ollenkaan. Tekstiä sisältävissä tehtävissä, ohjaajan täytyisi lukea tekstit ääneen. 9-10 – vuotiaan asiatiedon osuutta voidaan lisätä oppimistuokioissa. Heille annetaan tehtävien tekemiseen vain tarvittava määrä neuvoa ja tukea, koska omalle ajattelulle annetaan mahdollisuus. Tehtävien toiminnallisuutta lisätään. (Suomen Punainen Risti 2009.)

3.3 Hyvä kouluttaja

Kouluttaja rakentaa itselleen oman yksilöllisen tapansa ohjata ryhmää. On olemassa monenlaisia mahdollisuuksia, mitä kouluttaja voi johtajan roolissaan käyttää. Jokaisessa ohjaustilanteessa tarvitaan perusröoleja, joita ovat ryhmän johtaja, ymmärtävä kuuntelija ja vaikuttaja. Nämä ohjaavat ryhmää tavoitteisiin. Ohjaustilanteet vaativat erilaisia taitoja kouluttajalta, mutta jotain yhteneväisiä piirteitä on. Hyvä kouluttaja on asiantunteva, läsnä ja saatavilla. Kouluttaja arvostaa itseään ja osallistujia sekä on innostunut ja nöyrä. Hän osaa rakentaa yhteneväisyyksiä osallistujien kiinnostuksen kohteiden ja oman aiheensa välillä. Hyvä kouluttaja on tärkeässä roolissa, sillä hän voi ehkäistä virheelliset toimintamallit. Kouluttaja voi merkittävästi vaikuttaa osallistujien oppimiseen, kun harjoiteltaessa uusia taitoja. (Niemi, Nietosvuori & Virikko 2006, 77; Salakari 2007, 76; Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 27; Kupias & Koski 2012, 158; Ranta 2013, 44.)

Kouluttajalla on vastuu huomioida ja kouluttaa jokaista ryhmän jäsentä. Koulutustilaisuus on vuorovaikutuksellista ja sisältää tiedon antamista. Kouluttaja toimii aina myös kasvattajana, toimien vastuullisena innoittajana ja tukijana. Kouluttajan opettaessa uusia taitoja, häneltä vaaditaan valmiuksia oppimisen ohjaukseen, arviointiin ja palautteen antamiseen. Hänen tulee myös asettaa tavoitteita kouluttamiselle. Hyvänä ohjenuorana tavoitteiden laatimiselle on, että osallistujat hallitsevat taidot myös aidossa toimintaympäristössä. (Kyngäs ym. 2007, 104; Salakari 2007, 76–77; Marttila, Pokki & Talvitie-Kella 2008, 8.)

Kouluttaja viestii sanallisesti ja sanattomasti. Kasvojen ilmeet, kosketukset, kehon asento, katsekontakti, ääni, ryhti, pukeutuminen sekä ajan ja tilan käyttö ovat sanatonta viestintää. Myönteiset eleet ja ilmeet edistävät oppimista ja vuorovaikutusta. Myös osallistujien nimien käytön avulla voi vahvistaa vuorovaikutusta. (Niemi, Nietosvuori & Virikko 2006, 32–34; Aarabi 2007, 36; Kupias & Koski 2012, 146.)

Koulutuksen tavoitteet määritellään huolellisesti ja osallistujien taustat selvitetään. Ajankäyttö tulee näkyä jo tavoitteissa, koska sisältöjen valintaa säätelee

käytettävissä oleva aika. Koulutuksen sisältöä suunniteltaessa osallistujien tarpeet menevät kouluttajan omien mielenkiinnon kohteiden edelle. Sisällön tulee tukea osallistujien oppimista, jotta päästään koulutuksen tavoitteeseen. Aikaa ollessa niukasti asian oppimisen kannalta tärkeää on, että vain olennaiset asiat otetaan esille. (Kupias & Koski 2012, 53–54; Ranta 2013, 89–90.)

Taustatutkimus auttaa suunnittelemaan juuri kohdejoukolle sopivaa toimintaa. Kouluttajan on syytä selvittää etukäteen, onko osallistujilla allergioita, liikuntarajoitteita tai joitakin terveydellisiä seikkoja tai muita ominaisuuksia, jotka vaatisivat huomioimista. Ennakoon on myös hyvä tietää tuntevatko ryhmänjäsenet toisensa ennestään ja ovatko he työskennelleet aiemmin yhdessä. Oleellista on myös selvittää osallistujien sen hetkinen taso ja taidot. Näin varmistetaan, että suunnitellaan vaatimustasoltaan oikeanlaista koulutusta. (Aarabi 2007, 35; Leskinen 2009, 17.)

Koulutuksessa käytettävään materiaaliin kannattaa tutustua etukäteen. Myös koulutustilaisuuden aiheet sekä mahdolliset harjoitukset on hyvä etukäteen käydä läpi. Se helpottaa osallistujien kouluttamista sekä lisää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Välineiden saatavuus ja varmistuminen siitä, että ne ovat oikeassa paikassa, tuo varmuutta koulutukseen ja välttää turhilta keskeytyksiltä. (Leskinen 2009, 17; Ranta 2013, 92.)

Hyvä kouluttaja suunnittelee ja panostaa niin koulutuksen aloitukseen kuin loppuunkin. On olemassa erilaisia aloitusmenetelmiä. Esimerkiksi osallistujien kanssa voidaan aloittaa keskustelu sekä heidän toiveitaan voidaan kuunnella. Osallistujia voi hämmästyttää, haastaa, vakuuttaa tai ilahduttaa. Oleellista on, että osallistajat tietävät miksi kyseinen koulutus on järjestetty, mitä se sisältää ja mitä he hyötyvät siitä. Tietoisuus koulutuksen hyödyllisyydestä, motivoi osallistumaan aktiivisemmin. (Aarabi 2007, 32, 36; Kupias & Koski 2012, 64–65; Vehviläinen 2014, 64–65.)

Suurelle osallistujamäärälle, kun aikaa on vähän ja aihe on selkeä, suoraan asiaan - on toimivin aloitusmenetelmä. Aluksi kouluttaja esittelee itsensä ja aiheen lyhyesti. Seuraavaksi perustellaan aiheen valinta ja kerrotaan koulutuksen hyöty osallistujille. (Kupias & Koski 2012, 65.)

Ohjaustilanteessa kouluttaja huolehtii, että osallistujat saavat mahdollisuuden kuuntelemiseen ja rauhassa työskentelyyn. Kouluttaja kannustaa osallistujia tekemään yhteistyötä sekä kohtelee heitä tasa-arvoisesti. Hän arvioi ryhmän toimintaa sekä puuttuu tarvittaessa erimielisyyksiin, auttaen kiistojen ratkaisemisessa. Osallistujien kysyessä neuvoja ja ohjeita, kouluttajan tulee vastata kysymyksiin. Se auttaa ryhmäläisiä kehittämään omaa suoritustaan. Kouluttajan tulee antaa ohjaavaa palautetta oppijoille. Taitojen kehittymisen kannalta palaute on tärkeää ja oppija pystyy hahmottamaan paremmin osaamistasonsa. Myös kouluttajan kehu ja kiitokset kannustavat lasta oppimaan lisää. (Salakari 2007, 76–77; Karling ym. 2008, 72, 139; Leskinen 2009, 18; Salakari 2010, 41–43; Ranta 2013, 44; Vehviläinen 2014, 105.)

Usein lopuksi käsitellyt asiat jäävät parhaiten mieleen. Onnistuneen lopetuksen tulee olla napakka ja hyvin mietitty. Kouluttajan halutessa osallistujien muistavan kokonaisuuden ja oleellisimmat kohdat, hän voi vielä nostaa esille koulutuksen pääkohdat. Kouluttaja voi laatia yhteenvedon itse tai kysyä osallistujilta esimerkiksi, mitä heille jäi mieleen tai mikä oli heidän mielestään tärkein opittu asia. (Kupias & Koski 2012, 69–70; Ranta 2013, 95.)

3.4 Koulutustapahtuma

Koulutustapahtuma on erilaisten vaiheiden prosessi. Siihen kuuluvat suunnittelu- ja toteutusvaihe, sekä lopuksi yhteenvedo tapahtumasta. Vallon ja Häyrisen mukaan minimiaika onnistuneen tapahtuman suunnitteluun ja jälkipuintiin on kaksi kuukautta. Tässä ajassa suunnitellaan tapahtuman sisältö, varataan tarvittavat tilat ja käydään läpi yhteenvedo tapahtumasta. (Silfverberg 2007, 34; Vallo & Häyrisen 2008, 147.)

Suunnitteluvaihe on aikaa vievin osuus ja yksi tärkeimmistä vaiheista. Se edesauttaa tapahtuman onnistumisessa ja on ikään kuin parhaan toteutustavan etsimistä. Suunnittelun tulee olla joustavaa ja tehokasta. Vain välttämättömät asiat suunnitellaan ennalta. Suunnitelmaa ei kannata liian yksityiskohtaisesti laatia etukäteen, koska aikataulut, ajankohdat ja muut asiat elävät koko ajan.

Suunnitelmassa tulee olla joustovaraa ja laaja-alaista ajattelua mahdollisten muutosten vuoksi. Suunnitteluvaiheessa on tärkeää varmistaa, että tapahtuman järjestäjillä ja tapahtuman tilaajalla on yhteinen näkemys tapahtumasta. (Silfverberg 2007, 37; Ruuska 2007, 177; Pelin 2008, 85; Vallo & Häyrinen 2008, 148; Kettunen 2009, 54.)

Ennen tapahtumaa aihe rajataan huolellisesti. Rajausta tehdessä mietitään, kenelle tapahtuma järjestetään, miksi se järjestetään, mitä tapahtumalla tavoitellaan ja miten se järjestetään. Perusvaatimuksena ovat selkeät ja realistiset tavoitteet, joiden mukaan muun muassa tapahtumapaikka määräytyy. Sen täytyy olla tapahtuman luonteeseen sopiva, huomioiden esimerkiksi osallistujat ja sää. (Silfverberg 2007, 27; Vallo & Häyrinen 2008, 149–150; Vallo & Häyrinen 2012, 140.)

Aikataulutus on hyvin oleellinen osa tapahtumaa. Eri vaiheille täytyy varata riittävästi aikaa ja huomioida esimerkiksi liikkuminen etäisyyksineen. Aikataulu saattaa kuitenkin elää, mutta pääpiirteittäin aikatauluista on hyvä pitää kiinni, ettei tapahtuma pitkity tai lopu ennen aikojaan. Aikataulu mitoitetaan osallistujien määrän mukaan huomioiden tapahtuman kohderyhmä, sillä esimerkiksi lapset eivät malta keskittyä ja istua paikoillaan pitkään. Kohderyhmän henkilömäärä sekä tapahtuman tavoite määrittävät jo usein, millaista tapahtumaa ollaan järjestämässä. On tärkeä muistaa, että tapahtumaa järjestetään erikseen määritellylle kohderyhmälle. Tapahtuman suunnittelussa kohderyhmä analysoidaan tarkkaan. (Lindroos & Lohivesi 2004, 57; Vallo & Häyrinen 2008, 114; Vallo & Häyrinen 2012, 166.)

Ennen toteutusta tehdään myös tapahtumakäsikirjoitus, se on karkea suunnitelma tapahtumien kulusta alusta loppuun asti. Tapahtumakäsikirja toimii ikään kuin työkaluna tapahtuman järjestäjille ja siellä työskenteleville. Siinä kerrotaan missä tapahtuu, mitä tapahtuu ja milloin tapahtuu. Näin jokainen tietää roolinsa ja tehtävänsä tapahtumassa kuin myös ennen ja jälkeen tapahtuman. (Silfverberg 2007, 27; Vallo & Häyrinen 2012, 161–164.)

Tyypillisesti koulutustapahtuman aloitukseen kuuluvat tervehdys, johdattelu asiaan sekä mielenkiinnon herättäminen osallistujissa. Lopetus kannattaa suunnit-

tella yhtä huolellisesti kuin aloitus, jotta tapahtuma olisi mahdollisimman ehjä kokonaisuus. Lopetus voi sisältää johtopäätöksen, lyhyen yhteenvedon tai kysymyksen, joka jättää kuulijan pohtimaan. Loppusanat on suunnattava yleisölle eikä niiden aikana ole kohteliasta alkaa kerätä tavaroitaan. Puheviestintätilanteissa vakuuttavan esityksen keinoina on pidetty niin sanottuja ”lähelle tulemisen viestejä”, joita ovat käsien ja kehon avoin asento, hymyilevä katsekontakti sekä innostunut, vaihteleva ja jopa jutteleva puhetapa. Puheviestintätilanteissa korostuu myös nonverbaalinen eli sanaton viestintä, kuten liikkeet, ääni, äänensävy, puhetyyli, katse, ilmeet ja tilankäyttö. Myös pukeutuminen ja ryhti viestivät puhujasta. (Aarabi 2007, 32; Roivas & Karjalainen 2013, 19–20.)

Toteutusvaihe tekee suunnitelmasta toden. Kaikkien tapahtumaa järjestävien on tiedettävä oma roolinsa ja tehtävänsä. Itse tapahtuma ei kestä kauaa verrattuna suunnitteluvaiheeseen. Tapahtuman alettua ei paljonkaan muutoksia tai korjauksia voi tehdä. Mahdollisista vastoinkäymisistä huolimatta, on tapahtuman edettävä loppuun asti. (Vallo & Häyrynen 2008, 153; Ranta 2013.)

Tapahtuman jälkeen on yhteenveto kokonaisuudesta. Silloin arvioidaan tapahtuman onnistumista, tuloksia, kokemuksia ja oppeja sekä ongelmia. Arviointia tapahtumasta voidaan tehdä esimerkiksi palautekyselyn pohjalta, joka kerätään osallistujilta. Palautteessa on selvitettävä, miten osallistujat kokivat tapahtuman, miten se sujui ja missä olisi ollut parantamisen varaa. Suullisen palautteen kerääminen on kirjallisen palautteen rinnalla kannattavaa. Suullinen palaute on mahdollisesti totuudenmukaisempaa, koska ihmiset saattavat antaa sovinnaisempaa palautetta kirjallisena. Yhteenveto kannattaa tehdä suullisten ja kirjallisten palautteiden perusteella sekä määriteltyjen tavoitteiden pohjalta. (Silfverberg 2007, 38; Vallo & Häyrynen 2008, 173–174.)

4 TOIMINTAAN PAINOTTUVAN OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Ammattikorkeakoulussa toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Opinnäytetyö tavoittelee toiminnan järjestämistä, ohjeistamista ja opastamista. Tavoitteena on tiedon tuominen toimintaan osallistuville. Yhdessä tekeminen välittää alan käytännöllistä tietämystä eteenpäin. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on, että tekijä jäsentää ja tunnistaa työnsä lähtökohtia ja perusteita läpi opinnäytetyöprosessin ja raportoi tekemästään toiminnallisesta osuudesta. Tekijällä on velvollisuus raportoida toiminnallisesta osuudesta avoimesti. (Vilka & Airaksinen 2004a, 9-10; Vilka & Airaksinen 2004b, 11–12; Mäkinen 2006, 121; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 172.)

Toimintaan painottuvan opinnäytetyön tuotoksena voi syntyä esimerkiksi perehdyttämisopas, leiri, laatukäsikirja, kasvatussuunnitelma, esite, ohjeistus tai opas sekä palautejärjestelmä, prosessikuvaus, satukirja tai toimintapäivä. Vaihtoehtoja tuotokselle ovat myös konferenssi, näyttely tai messuosasto. Tuotoksesta kirjoitetaan raportti, jonka sisällön voi jakaa osiin. (Vilka & Airaksinen 2004a, 9-10; Salonen 2013, 25–27.)

Raportin ensimmäisessä osiossa kerrotaan toiminnan tausta ja teoriaperusta. Siinä kerrotaan, mitä pidetään, missä pidetään ja kenelle pidetään. Raportin ensimmäisessä osiossa on tavoitteet, kehittämistehtävät sekä teoreettista tietoa perustuen kirjallisuuteen ja tutkimuksiin. Toinen osio sisältää esimerkiksi kokonaisuuden kuvaamisen kaaviona, valokuvia, johtopäätöksiä ja muuta aiheeseen liittyvää materiaalia. Kolmannessa osiossa on arviointia ja yhteenvetoa toiminnallisesta osuudesta. Selvitetään, mitä meni hyvin, mitä olisi voinut tehdä toisin sekä mitä voisi tulevaisuudessa kehittää. Se sisältää myös itsearviointin, eettistä pohdintaa ja ammatillista arviointia. Neljäs ja viimeinen osio sisältää liitteet. Liitteinä voivat olla lomakkeet, luvat, itse tuotos ja muut hankkeeseen liittyvät materiaalit. (Vilka & Airaksinen 2004a, 9-10; Mäkinen 2005, 128; Salonen 2013, 25–27.)

4.1 Toimintaan painottuva opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää, että siinä käytännön toteutus ja raportointi yhdistyvät. Sen tulisi olla työelämälähtöinen, käytännönläheinen ja tutkimuksellinen. Työ myös osoittaa oman alan tietojen ja taitojen hallintaa. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 9-10.)

Hyvä toimintasuunnitelma tehdään, jotta opinnäytetyön ideat ja tavoitteet olisivat perusteltuja, harkittuja ja tiedostettuja. Se vastaa kysymyksiin miten tehdään, mitä tehdään ja miksi tehdään. Ensisijaista on, että opinnäytetyön tekijä jäsentää itselleen, mitä on tekemässä. Ideassa ja tavoitteissa on myös osoitettava kykenevänsä johdonmukaiseen päättelyyn. Toimintasuunnitelmaan pitäisi pystyä sitoutumaan, sillä suunnitelma on lupaus siitä, mitä aiotaan tehdä. Joskus suunniteltu toteuttamistapa osoittautuu mahdottomaksi. Kuitenkin aiheasolla pitäisi pystyä sitoutumaan siihen, mitä suunnitelmassa on luvattu tehdä. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 26.)

Toimintasuunnitelman tekeminen kannattaa aloittaa lähtötilanteen kartoittamisella. Kohderyhmä ja idean tarpeellisuus on syytä kartoittaa ja samalla tarkastella omia taitoja ja valmiuksia, sekä kykyjä idean toteuttamiseen. Idean rajausta ja sen toiminnallisen osuuden merkitystä kohderyhmälle tulee pohtia. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 27.)

Seuraavaksi toimintasuunnitelmassa on pohdittava, millaisin keinoin idean tavoitteet saavutetaan eli mistä hankitaan tietoa ja materiaalia. Tulee myös miettiä, onko tarpeellista tehdä selvitystä tai konsultoida asiantuntijoita. Aikataulu suunnitellaan varhaisessa vaiheessa toimintasuunnitelman tekemisen yhteydessä. Tällöin myös opinnäytetyön ohjaaja pystyy arvioimaan, kuinka realistinen aikataulu on idean ja tavoitteen näkökulmasta. Mitä useampia henkilöitä toiminnalliseen osuuden järjestämiseen osallistuu, sitä enemmän aikataulussa tulee olla joustovaraa. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 27.)

Opinnäytetyöstä saattaa tulla myös kustannuksia, jos ei ole toimeksiantajaa rahoittamassa. Tällöin opiskelija joutuu itse maksamaan aiheutuvat kustannukset, jos oppilaitos ei ole toisin ilmoittanut. Siksi toimintasuunnitelmassa on mie-

tittävä siten myös idean toteuttamiseen vaadittavat kustannukset. Täytyy pohtia myös, onko idea järkevä toteuttaa olemassa olevilla resursseilla. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 28.)

Raporttiosuudessa tulisi kyetä refleктоimaan omia kokemuksiaan ja pohtimaan kriittisesti johtopäätöksiään. Raportoinnissa näkyy myös työn tekijän ammatillinen kasvu. Pohdinnassa on hyvä ottaa esille asioita, mitä olisi voinut tehdä toisin ja mitä meni hyvin. Raportista tulisi käydä lukijalle ilmi, miten opinnäytetyöprosessi on edennyt ja mitä vaiheita siihen on kuulunut. Lukijan tulisi ymmärtää, miksi tiettyihin ratkaisuihin on päädytty. Raportin luettuaan lukijan tulisi kyetä toteuttamaan itse samanlainen toiminta. (Vilkkä & Airaksinen 2004b, 11–13, 93; Mäkinen 2005, 138.)

4.2 Toiminnan kuvaus

Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja se sisälsi ensiapukoulutuksia Pirkkalan partioiden sudenpennuille. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää, että siinä käytännön toteutus ja raportointi yhdistyvät. Käytännön toteutus on näyte ammatillisesta taidoista ja tiedoista. Raportointiosuus kuvastaa taas ammatillisia viestintätaitoja. (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 9-10; Vilkkä 2010.)

Toiminnallisen osuuden tulee olla perusteltua. Se pohjautuu tutkittuun tietoon, jonka avulla voidaan toimintaa uudistaa, rajata ja kehittää paremmin palvelevaksi. Tutkimustieto valitaan kohderyhmän mukaan ja sitä voidaan soveltaa suoraan käytäntöön. Palaute toiminnallisesta osuudesta on aina tärkeää jatkokehittelyn kannalta. (Vilkkä 2010.)

4.2.1 Sisältö

Ensiapukoulutuksien sisällöt suunniteltiin yhdessä akeloiden kanssa. Suunnitelmat ovat liitteinä 1, 2, 3 ja 4. Ensiapukoulutuksissa huomioitiin, mitä ensiaputaitoja sudenpentulaumat ovat jo harjoitelleet aiemmin. Pohdimme myös, mitkä olisivat oleellisia ensiaputaitoja tässä vaiheessa partiota ja sopivia tämän ikäisille lapsille. Alla olevassa kuviossa 4 on esitelty ensiapukoulutuksien kaikki aihealueet.

KUVIO 4. Ensiapukoulutuksien aiheet

Valitsimme esitetyt ensiaputaidot, koska koimme yhdessä akeloiden kanssa nämä ensiaputaidot tärkeiksi. Jokaiselle laumalle oli valittu kyseisistä ensiaputaidoista vain osa rajallisen ajan vuoksi. Nämä ensiaputaidot ovat myös osa sudenpentujen ensiapujälkeä. Mielestämme nämä ensiaputaidot ovat oleellisia maallikon osata ja halusimme perehtyä niihin opinnäytetyössä.

4.2.2 Toiminta

Jokaiseen ensiapukoulutukseen suunniteltiin oma runko. Ennen ensiapukoulutuksia saavuimme paikalle noin 15 minuuttia etukäteen järjestelemään paikkoja ja ensiaputarvikkeita. Ennen kuin sudenpentu harjoittelivat parin kanssa, näyttimme esimerkin, kuinka ensiaputaito toteutetaan. Ensimmäisessä ja toisessa

ensiapukoulutuksessa sudenpentulauman koko antoi mahdollisuuden jakaa sudenpennut kahteen ryhmään. Ensiaputaitoja oli helpompi harjoitella, kouluttaa ja valvoa pienemmässä ryhmässä, myös sudenpennut keskittyivät paremmin. Kahdessa viimeisessä ensiapukoulutuksessa sudenpentuja ei jaettu erilleen, koska lauman koko oli jo valmiiksi pieni. Olimme sopineet etukäteen, kumpi pitää minkäkin ensiapuharjoituksen. Näin varmistimme selkeän koulutuksen ja ettemme puhuisi päällekkäin. Kun toinen piti ensiapuharjoitusta, toisen tehtävänä oli olla apukäsinä sekä tukena varmistaen, että kaikki oleelliset asiat tuli kerrottua. Mielestämme tämä järjestely oli toimiva.

Akelat eivät olleet kouluttajina, koska päätimme itse kouluttaa kaikki ensiapuharjoitukset. Pitäessämme itse kaikki ensiapuharjoitukset varmistimme tietojen laadun ja ajantasaisuuden. Samalla takasimme, että koulutus eteni juuri niin kuin olimme sen suunnitelleet. Ensiapukoulutuksissa täytetyt palautelomakkeet olivat näin ollen luotettavia, koska arviointi kohdistui vain meihin. Akelat seurasivat ensiapuharjoituksia taustalla ja tarvittaessa auttoivat sudenpentuja. Varasimme ensiapukoulutusten loppuun aikaa noin kymmenen minuuttia palautelomakkeiden täyttämistä varten. Ensiapukoulutusten jälkeen käytimme noin 20 minuuttia aikaa tilojen siistimiseen, ensiaputarvikkeiden keräämiseen ja lyhyen raportin kirjoittamiseen siitä, miten ensiapukoulutus oli mennyt.

Ensiapukoulutus Lumikissoille ja Merikotkille

Ensimmäinen ensiapukoulutus oli 15.4.2014. Pirkkalan Kurikankulman päiväkodin. Paikalle saapui 22 sudenpentua ja kolme akelaa. Aikaa oli käytettävissä 50 minuuttia. Aiheina oli haavan ensiapu, nenäverenvuodon tyrehdytys ja ensiapulaukun sisältö.

Ensiapukoulutuksessa tekohaavat ja kylmäpakkaukset olivat mielenkiintoisia sudenpentujen mielestä. Näiden parissa he työskentelivät innokkaasti. Oli hyvä, että he saivat konkreettisesti itse harjoitella ensiaputaitoja oikeilla ensiapuvälineillä. Sudenpennut suoriutuivat ensiapuharjoituksista hyvin. Ajoittain sudenpentujen keskittymiskyky herpaantui, jos heidän piti kuunnella pidemmän aikaa kouluttajaa. Ensiapukoulutuksessa olisi voinut kiinnittää enemmän huomiota, siihen miten kouluttaja ilmaisee asiat sudenpennuille ymmärrettävästi. Haastavaa oli muistaa sanoa kaikki ensiapuharjoituksiin liittyvät ohjeet. Muutaman ker-

ran tarkennettiin ensiaputaitoihin liittyviä ohjeita ensiapuharjoituksen aikana tai sen jälkeen.

Heidän kiinnostustaan ylläpitivät ensiapuharjoitukset, ensiapuvälineet, omakohtaisista kokemuksista keskustelu ja aiheeseen liittyvien kysymysten esittäminen. Ensiaputaidot olivat riittävän haastavia sudenpennuille ja ensiapuharjoituksia oli sopiva määrä. Aikaa oli riittävästi molemmilla ryhmillä.

Ensiapukoulutus Nuolihaukoille

Toinen ensiapukoulutus oli 28.4.2014. Pirkkalan Kurikankulman päiväkodin tiloissa. Paikalle saapui kymmenen sudenpentua ja kaksi akelaa. Myös opinnäytetyötä ohjaava opettaja oli paikalla seuraamassa ensiapukoulutuksia. Ensiapukoulutukseen oli käytettävissä 45 minuuttia. Aiheina olivat palovamman ensiapu, nenäverenvuodon tyrehdytys ja ensiapulaukun sisältö.

Sudenpennut olivat erityisen kiinnostuneita tekohaavoista ja kylmäpakkauksista. He jaksoivat kuunnella hyvin, jos saivat itse samalla tutustua ensiapuvälineisiin. Erityisesti kiinnostusta ylläpiti pareittain ensiaputaitojen harjoittelu ensiapuvälineillä. Tämä toi todellisuuden tuntua ensiapuharjoituksiin. Sudenpennut olivat taitavia ja kädentaidot sujuivat heiltä hyvin. Huomasin, että osa heistä oli ennenkin harjoitellut ensiaputaitoja. Toinen sudenpenturyhmä suoriutui odotettua nopeammin, joten ensiapukoulutuksessa harjoiteltiin lisäksi hätäpuhelun soittamista. Oli hyvä, että oli etukäteen suunniteltu, miten mahdollinen ylimääräinen aika käytettäisiin hyväksi.

Tästä ensiapukoulutuksesta koimme, että kouluttaja voisi olla napakampi ja huomauttaa herkemmin keskittymisen puutteesta. Muutamat sudenpennut olivat levottomia ja eivät jaksaneet ajoittain keskittyä aiheeseen. Tällainen häiritsi muiden sudenpentujen oppimista ja harjoittelua sekä kouluttajan työskentelyä. Koimme haastavaksi levottomuudesta huomauttamisen vieraille lapsille, niin etteivät he pahoittaisi mieltään ja mielenkiinto ensiapukoulutusta kohtaan säilyisi.

Ensiapukoulutus sujui hyvin, koska aikaa oli riittävästi. Saimme hyvää palautetta akeloilta, sudenpennuilta ja ohjaavalta opettajalta. Ajoittaisesta levottomuu-

desta huolimatta sudenpennut onnistuivat hyvin ensiapuharjoituksissa ja koulutus oli sujuvaa. Sudenpennut harjoittelivat innokkaasti ensiaputaitoja sekä kertoivat mielellään omia kokemuksiaan ensiaputaitoihin liittyen.

Ensiapukoulutus Kotkanpojille

Kolmas ensiapukoulutus oli 29.4.2014. Pirkkalan Kurikankulman päiväkodin tiloissa. Ensiapukoulutukseen oli käytettävissä yksi tunti. Paikalle saapui kuusi sudenpentua ja kaksi akelaa.

Kotkanpojat harjoittelivat rauhassa ja tunnollisesti ensiaputaitoja. Innostusta ylläpiti se, että kouluttaja oli vieressä katsomassa, kannustamassa ja tarvittaessa auttamassa. Kahden kouluttajan läsnäolo kannusti sudenpentuja keskittymään ja harjoittelemaan ensiaputaitoja. Koimme hyväksi sen, että olimme tulostaneet paperille kuvan henkilöstä, joka on kylkiasennossa (liite 8). Tästä kuvasta sudenpennut katsoivat aktiivisesti mallia harjoitellessaan kylkiasentoon kääntämistä.

Ensiapukoulutuksessa huomasimme, että ennen kuin kerrotaan tajuttoman kylkiasentoon kääntämisestä, on oleellista kertoa, millainen on tajuton henkilö ja kuinka se eroaa elottomasta. Oli haastavaa kertoa niiden eroavaisuuksia lapsille. Yllätyksenä tuli, etteivät sudenpennut tienneet, millaisia ovat tajuton ja eloton henkilö.

Kokonaisuudessaan tämä ensiapukoulutus oli kaikkein onnistunein tähän mennessä. Sudenpennut jaksoivat keskittyä hyvin koko ensiapukoulutuksen ajan. Aikaa oli sopivasti ohjaukseen ja ensiaputaitojen harjoitteluun. Saimme kiitosta ja hyvää palautetta heiltä ja akeloilta. Ensiapukoulutuksen onnistumiseen vaikutti se, että molemmat kouluttajat olivat läsnä sekä sudenpentulauma oli rauhallinen ja kiinnostunut. Olimme myös pitäneet jo kaksi ensiapukoulutusta aikaisemmin ja niiden myötä kehittyneet kouluttajina. Nyt koulutus oli selkeämpää, johdonmukaisempaa ja napakampaa, koska olimme saaneet varmuutta edellisistä ensiapukoulutuksista.

Ensiapukoulutus Liito-oraville

Neljäs ensiapukoulutus oli 7.5.2014. Pirkkalan kirkon kerhotiloissa. Paikalle saapui kymmenen sudenpentua ja kaksi akelaa. Aiheina olivat haavan ensiapu, ensiapulaukun sisältöön perehtyminen, tajuttoman kylkiasentoon kääntäminen, nyrjähtäneen nilkan ensiapu ja nenäverenvuodon ensiapu. Aikaa oli käytettävissä puolitoistatuntia. Pidimme tälle sudenpentulaumalle lisäksi ulkoleikin ensiapuharjoitusten puolivälissä, koska aikaa oli käytettävissä runsaasti.

Ajankäyttö onnistui tässä ensiapukoulutuksessa kaikkein parhaiten. Aika riitti minuutilleen koulutuksen pitämiseen ja kaikki sujui muutenkin suunnitelmien mukaan. Pitkän ajan vuoksi päätimme ottaa ohjelmaan mukaan leikin, joka oli ensiapukoulutuksen puolessavälissä. Sudenpennot pääsivät ulos purkamaan ylimääräistä energiaa. Näin he jaksoivat keskittyä paremmin lopussa oleviin ensiapuharjoituksiin. Ilman leikkiä, ensiapukoulutusta olisi ollut haastavaa toteuttaa sudenpentujen levottomuuden vuoksi.

Tekohaavat ja kylmäpussit olivat mieluisia myös tälle laumalle. Oli myös tärkeää, että he pääsivät itse harjoittelemaan ensiaputaitoja välineiden kanssa, tämä piti heidän kiinnostustaan yllä. Heidän työskentelynsä oli sujuvaa ja kädentaidot onnistuivat hyvin. Laumasta huomasin, että he olivat aiemminkin harjoitelleet ensiaputaitoja. Jotkut toivat kokemuksiaan ja osaamistaan esille esimerkiksi kertomalla, kuinka olivat auttaneet kaveria, jolla oli haava sormessa.

Ensiapukoulutuksen jälkeen ymmärsimme kuinka tärkeää on itse kouluttajana pysyä rauhallisena. Ensiapuharjoituksia tälle laumalle olisi voinut olla yksi vähemmän. Lyhyempi aika olisi riittänyt ensiapukoulutuksen pitämiseen. Ensiapukoulutusta varten ei kannata varata liian pitkää aikaa, koska tämän ikäiset eivät jaksa keskittyä määräänsä kauempaa.

Sudenpentulauma oli haastava, mutta tilanne pysyi hallinnassa, koska olimme rauhallisia ja napakoita. Kerroimme mahdollisimman lyhyesti ja selkeästi sudenpennuille, mitä pitäisi tehdä seuraavaksi. Tämän jälkeen he saivat itse harjoitella ensiaputaitoja. Kiertelimme katsomassa, kuinka harjoitukset sujuivat, ja autoimme tarvittaessa. Etenkin tämän lauman kanssa oli tärkeätä, että paikalla oli kaksi kouluttajaa seuraamassa heidän harjoituksiaan, koska ilman valvontaa

heidän keskittymisensä olisi herpaantunut herkästi. Sudenpentujen mielenkiintoa pitivät yllä kouluttajilta saatu positiivinen palaute ja kannustaminen. Kokonaisuudessaan tämä oli onnistunut ensiapukoulutus.

Palautteet ensiapukoulutuksista

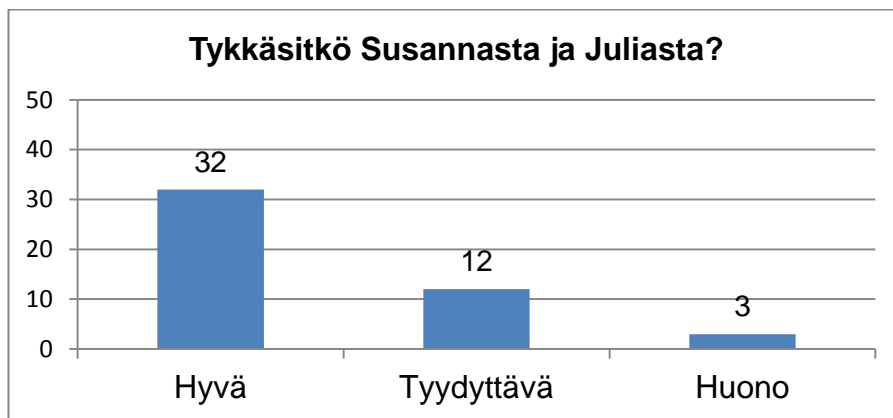
Sudenpennuille laadittiin palautelomakkeet ensiapukoulutuksista, jotka he saivat täyttää ensiapukoulutuksen jälkeen. Palautelomakkeet ovat liitteinä (liitteet 5 ja 6). Niissä on kolme kysymystä, joissa selvitettiin pitivätkö he ensiapurasteista ja ensiapukoulutuksen kouluttajista ja oppivatko he jotain uutta. Palautelomakkeista tehtiin mahdollisimman helpot täyttää. Vastausvaihtoehtoina olivat erilaiset hymiöt, jotka kuvasivat hyvää, tyydyttävää ja huonoa. Ennen kuin sudenpennut täyttivät palautelomakkeet, selvensimme, kuinka palautelomakkeet täytetään ja eri hymiöiden merkitykset.

Jokainen sudenpentu täytti palautelomakkeen. Kysymyksiin oli vastattu eniten hymiöllä, joka merkitsi hyvää. Toiseksi eniten oli merkitty tyydyttäviä ja vähiten huonoa tarkoittavia hymiötä. Ensiapukoulutuksiin osallistui yhteensä 47 sudenpentua. Kysymykseen piditkö ensiapurasteista, vastasi 28 sudenpentua hyvää tarkoittavalla hymiöllä. Tyydyttävää tarkoittavia vastauksia tähän kysymyksiin saatiin 15 kappaletta ja huonoa tarkoittavia vain neljä. Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin sudenpentujen tyytyväisyyttä kouluttajiin. Hyvää tarkoittavia hymiöitä oli merkittuna 32 kappaletta, tyydyttäviä 12 kappaletta ja huonoja 3 kappaletta. Viimeisellä kysymyksellä haluttiin selvittää, oppivatko sudenpennut jotain uutta ensiapukoulutuksessa. Hyvää tarkoittavia hymiöitä oli merkitty 25 kappaletta, tyydyttäviä 15 kappaletta ja huonoa tarkoittavia seitsemän. Seuraavissa taulukoissa 1, 2 ja 3 näkyy pylväsdiagrammeina palautteiden vastaukset.

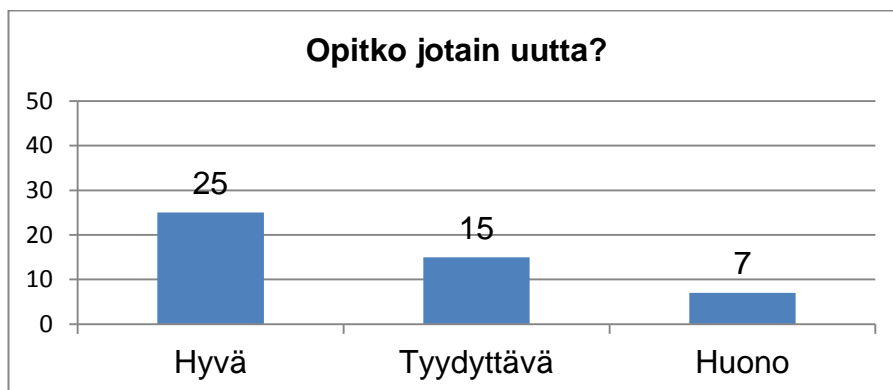
TAULUKKO 1. Pitivätkö sudenpennut ensiapurasteista

TAULUKKO 2. Olivatko sudenpennut tyytyväisiä kouluttajiin

TAULUKKO 3. Oppivatko sudenpennut jotakin uutta

Akeloille oli oma palautelomake (liite 7). Heille oli sanallisia kysymyksiä neljä. Heille tehtiin lyhyitä ja ytimekkäitä kysymyksiä, joihin olisi nopea vastata omin sanoin. Jokainen akela täytti ja palautti palautelomakkeen heti ensiapukoulutuksen jälkeen.

Kaikki akelat olivat palautelomakkeiden perusteella tyytyväisiä ensiapukoulutukseen. Akeloiden mukaan ensiapukoulutukset onnistuivat hyvin. Ne olivat kattavia, hyödyllisiä ja mielenkiintoisia. He kokivat myös, että kouluttajat olivat selkeitä ja huomioivat sudenpennut ja heidän vireystasonsa hyvin. Akeloiden mielestä ensiapurastit olisivat voineet olla pidempiä ja ensiapulaukun sisältöä käydä vielä järjestelmällisemmin läpi. Eräässä palautelomakkeessa mainittiin, että leikinvarjolla olisi voinut kouluttaa ensiaputaitoja sudenpennuille. Akelat olivat myös kommentoineet palautelomakkeisiin, että sudenpennut jaksoivat keksittyä paremmin, kun paikalla oli ulkopuolinen kouluttaja ja viralliset välineet. Hyvää oli myös se, että sudenpennut pääsivät itse harjoittelemaan ensiaputaitoja. Seuraavaksi sitaatteja akeloiden palautelomakkeista.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu alusta asti. Akeloilta kysytty, mitkä kohdat koettiin tarpeellisiksi. Eteni hyvin ja selkeästi ja havainnollisesti. Kivasti teoriaa ja käytäntöä.

Ihailtavan selkeää! Tarkasti ja havainnollisesti esitettyä.

Todella tarpeellinen. Sudenpennuille sattuu ja tapahtuu.

Ihan hyvä koulutus. Käytännön läheinen ja ”haava” konkretisoi tilannetta.

Ohjaus selkeää, ryhmä haasteellinen.

Hyvä oli. Pieni liikuntaleikki puolessa välissä piristäisi.

Leikin varjolla olisi myös voinut tehdä jotain.

Hyvä, sopivat tehtävät.

Ensiapulaukun sisältöä olisi voinut käydä läpi ”järjestelmällisemmin”.

Kivasti sai kokeilla kaikkea.

Hyvin onnistunut, kiitos kun pääsitte.

Hyvin kattava ja riittävän mielenkiintoinen.

Otettiin hyvin poikien vireystaso huomioon.

Osaava ohjaaja. Rastit oli hyviä. Otti pojat hyvin huomioon.

Rastin pituus voisi olla pidempi.

4.3 Opinnäytetyön toteuttaminen vaihe vaiheelta

Opinnäytetyö oli aikaa vievä prosessi ja koostui useasta eri vaiheesta. Kokonaisuudessa opinnäytetyön tekeminen kesti noin puolitoista vuotta, se alkoi elokuussa 2013 ja päättyi marraskuussa 2014. Läpi prosessin oleellisena osana on ollut monipuolinen tiedonhaku. Alla olevassa kuviossa 5 on kuvattu opinnäytetyöprosessin eteneminen vaiheittain

KUVIO 5. Opinnäytetyöprosessi vaiheittain

Läpi opinnäytetyöprosessin esitimme opinnäytetyötä Tampereen ammattikorkeakoululla opponenteille ja ohjaavalle opettajalle. Heiltä saatiin rakentavaa palautetta, hyviä kehitysehdotuksia ja tukea opinnäytetyön tekemiseen sekä ohjeistusta hyvään tiedonhakuun. Koimme tarpeelliseksi ohjaavan opettajan palautteet ohjauskeskusteluissa ja jokainen ohjaus oli hyödyllinen.

Opinnäytetyön aloittamisvaihe

Opinnäytetyöprosessi alkoi opinnäytetyöaiheiden esittelyllä elokuussa 2013. Elokuun loppupuolella ilmoitimme meitä kiinnostavan opinnäytetyön aiheen. Ennen aihevalintaa keskustelimme opinnäytetyöhön liittyvistä tavoitteista ja työskentelymenetelmistä, koska huomasimme yhteisen kiinnostuksen tätä opinnäytetyön aihetta kohtaan. Tavoitteemme olivat samankaltaiset ja opinnäyte-

työn toiminnallinen osuus oli tarpeellista toteuttaa kaksin. Molemmat halusivat tehdä opinnäytetyön parityönä, koska silloin voi hyödyntää kahden ihmisen näkökulmia opinnäytetyössä sekä toiselta saa tukea opinnäytetyöprosessin aikana.

Syksyllä 2013 tapasimme ensimmäisen kerran työelämäyhteyshenkilön Pirkkalan partiosta sekä opinnäytetyötä ohjaavan opettajan työelämäpalaverissa Tampereen ammattikorkeakoululla. Silloin määrittelimme tarkemmin opinnäytetyön aihetta. Työelämäpalaverissa päätettiin aiheen rajauksesta siten, että ensiapukoulutukset järjestetään sudenpennuille. Seikkailijat rajattiin pois osallistujista, koska silloin kohderyhmä olisi ollut suuri sekä ikäjakauma olisi ollut liian laaja. Avainsanoiksi muodostui ensiapu, ryhmänohjaus, kehitysvaihe ja koulutuspäivän järjestäminen. Opinnäytetyöprosessin alussa esittelimme alustavia suunnitelmia opinnäytetyön ja ensiapukoulutuksien sisällöistä työelämäyhteyshenkilölle. Aluksi pidimme yhteyttä kahteen Pirkkalan partion akelaan, mutta lopulta olimme yhteydessä sähköpostitse jokaisen lauman akeloihin. Näin saimme tarkemman kuvan sudenpentulaumoista suunnitellessamme ensiapukoulutuksia jokaiselle laumalle sopivaksi. Haastetta ensiapukoulutusten järjestämiseen toi katkonainen yhteydenpito sähköpostitse akeloiden kanssa. Tarkoituksena oli sopia näiden akeloiden kanssa sudenpentujen ensiapukoulutuksen sisällöstä sähköpostitse. Työelämäpalaverin jälkeen alkoi varsinainen tiedonhaku opinnäytetyön kirjallista osuutta varten ja teoreettisen viitekehyksen suunnittelu.

Lokakuun 2013 lopulla oli toinen työelämäpalaveri, jossa sovimme tutustumiskäynnistä sudenpentujen laumailtaan ennen ensiapukoulutuksia. Ensiapupäivästä luovuttiin ja päätimme järjestää ensiapukoulutuksia kuutena laumailtana huhtikuussa 2014 Pirkkalassa Kurikan kulman päiväkodin tiloissa. Ensiapukoulutuksien pitämiseen oli varattu tunti. Alustavasti sovimme, että ensiapukoulutukset toteutetaan rastein ja akelat lupasivat auttaa rastien pitämisessä. Ensiapuaihetoiveina olivat nenäveren vuodon ensiapu, kaverin rauhoittelu ja tukeminen, ensiapulaukun sisältöön tutustuminen, avun hälyttäminen, palovamman ensiapu, nyrjähdysten ensiapu ja pienten haavojen ensiapu.

Ennen joulua 2013 oli valmiina opinnäytetyön alustava suunnitelma. Tämän jälkeen oli tauko opinnäytetyön tekemisessä. Tammikuussa 2014 alkoi kohdenetut metodiopinnot. Siellä perehdyttiin opettajan ohjauksella pääasiassa toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Saimme hyviä ohjeita opinnäytetyön tekemiseen ja laadukkaaseen tiedonhakuun. Käytimme myös Tampereen ammattikorkeakoulun informaatioteknikon apua tiedonhaussa. Keväällä 2014 ennen ensimmäistä ensiapukoulutusta haettiin etukäteen varatut ensiaputarvikkeet Tampereen ammattikorkeakoululta. Pirkkalan partion ensiaputarvikkeita ei käytetty lopulta ollenkaan.

Opinnäytetyön suunnitelmavaihe

Akeloiden kanssa käydyt sähköpostikeskustelut olivat pohjana ensiapukoulutuksien suunnittelussa. Jokaisen sudenpentulauman akeloilta tiedusteltiin sudenpentulauman koosta, laumanjäsenten ikäjakaumasta, akeloiden osallistumisesta koulutuksiin ja aiemmista ensiapukoulutuksista. Ajankohdista ja käytettävissä olevasta ajasta myös sovittiin. Mahdollisuuksien mukaan huomioitiin akeloiden toiveet ensiapukoulutuksien sisällöistä.

Akeloilta saatujen tietojen perusteella suunniteltiin ensiapukoulutukset. Tavoitteena oli pitää ensiapukoulutusta sudenpennuille kaikista opinnäytetyön sisältämistä ensiapuaiheista. Ensiapukoulutuksissa huomioitiin, ettei heille kouluteta jo aiemmin olleita ensiapuaiheita. Ensiapukoulutusten aikataulun suunnittelussa määriteltiin vaiheet aloituksesta lopetukseen. Yhdessä pidettävissä ensiapukoulutuksista sovimme etukäteen kumpi pitää minkäkin vaiheen. Ensiapuvälineistä tehtiin lista jokaista ensiapukoulutusta kohden.

Alustavasti aioimme toteuttaa ensiapukoulutukset kuutena erillisenä laumailtana sudenpentujen kokoustiloissa akeloiden avustamana. Suunnitelmana oli järjestää koulutusta kolmella eri rastilla, jotta lapsiryhmä voidaan jakaa pienempiin osiin. Ensiapukoulutuksien sisältöihin tuli muutoksia akeloilta saatujen toivomusten ja lisätietojen myötä. Lopulta saimme sovittua neljä ensiapukoulutusta. Myöskään erillisiä ensiapurasteja ei ollut. Jokaiselle sudenpentulaumalle suunniteltiin heille sopiva ensiapukoulutus. Ensiapukoulutuksien suunnitteluun ja aihevalintoihin vaikutti myös se, kuinka paljon oli mahdollisuus käyttää aikaa kunkin ensiapukoulutuksen järjestämiseen.

Opinnäytetyön päätävävaihe

Ensiapukoulutuksien jälkeen aloimme kirjoittaa raporttiosuutta opinnäytetyöhön. Siinä käydään läpi opinnäytetyöprosessin vaiheittain. Kerromme myös ensiapukoulutuksista suunnitteluvaiheesta jälkipuintiin saakka. Lopuksi pohditaan, mitä hyvää ja kehitettävää ensiapukoulutuksissa oli.

Opinnäytetyö palautettiin lokakuussa 2014 arviointia varten, jonka jälkeen opinnäytetyöstä tehtiin posterit. Opiskelijat saivat tutustua aiheeseemme posterin kautta, sen ollessa esillä Tamk tutkii ja kehittää päivässä. Opinnäytetyöprosessi päättyi opinnäytetyön esittämiseen Tampereen ammattikorkeakoululla marraskuussa 2014. Esitimme työn ohjaavalle opettajalle, aiheesta kiinnostuneille opiskelijoille ja opponenteille.

5 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisellä ajattelulla tarkoitetaan kykyä pohtia omien ja yhteisön arvojen kautta, mikä on oikein ja mikä väärin (Kuula 2006, 21). Eettinen ongelma muodostuu, kun pohditaan, mikä on hyvää tai pahaa, oikein tai väärin. Eettisiin ongelmiin harvoin löytyy yhtä ainoata ja oikeata ratkaisua. Eettisiä ongelmia tulee pohtia tilannekohtaisesti erilaisten arvojen pohjalta. (Leino-Kilpi & Välimäki 2014, 61.)

Toiminnallista osuutta tehdessä tulee pohtia olisiko toisenlainen toteutustapa parempi (Vilkkä & Airaksinen 2004a, 158). Tämä näkyy etenkin ensiapukoulutuksien suunnittelussa. Pohdimme tarkasti, kuinka ensiapukoulutukset kannattavat toteuttaa ja mitä kaikkea tulee ottaa huomioon. Ensiapukoulutuksien jälkeen arvioimme kriittisesti, miten ne olivat menneet, mitä voisi vielä kehittää ja mikä oli erityisen hyvää.

Toimintaan painottuva opinnäytetyö tulee toteuttaa hyvää tieteellistä käytäntöä kunnioittaen (Kuula 2006, 34; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6). Samat tutkimuseettiset säännöt ja ohjeet koskevat kaikkia opinnäytetöitä, riippumatta menetelmästä (Tuomi & Sarajarvi 2009, 125). Työn uskottavuuden ja luotettavuuden takaa tieteellisten käytäntöjen noudattaminen. Lähtökohtina ovat tarkkuus, rehellisyys ja huolellisuus (Kuula 2006, 34; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6). Totuuden mukaisuus korostuu opinnäytetyön raporttiosuudessa, koska halusimme kuvata ensiapukoulutukset mahdollisimman tarkasti.

Lähteiden valinnassa tulee noudattaa kriittisyyttä. Verkkolähteiden kohdalla vaatimus on erityisen tiukka, koska verkossa julkaisemisen kynnys on matalampi kuin perinteisesti painetuissa teoksissa. Opinnäytetyötä tehdessä huomaa kuinka paljon internetissä on lähteitä, jotka lopulta osoittautuvatkin epäluotettaviksi. Tiedonhaku on myös haastavaa suuren lähdemäärän vuoksi. Tiedonhaku aloitetaan rajaamalla aihetta ja määrittelemällä keskeiset käsitteet. Keskittymällä vain oleelliseen tietoon prosessi nopeutuu. (Mäkinen 2005, 62–63.) Lähteitä valitessa huomioitavia asioita ovat tekstin kirjoittaja ja alan asiantuntijuus sekä tekstin julkaisija eli kuka vastaa tekstin sisällöstä. Tekstin julkaisuajankohta määrittelee tietyillä aloilla ja aiheissa, onko teksti ajankohtainen ja ajan tasalla. (Mäkinen 2005, 85–86, 91–92.)

Tieteenaloilla peruseriaatteisiin kuuluu lähteiden merkitseminen tarkasti ja asianmukaisesti. Näkyvässä täytyy olla, miten tieto rakentuu tekstissä. Lisäksi viittaustiedot auttavat lukijaa löytämään tarvittaessa alkuperäislähteen. Lähteiden merkitseminen takaa myös, että kunnian saa se, joka on asian tai tiedon alkuperäinen esittäjä. Lähteet toimivat tiedon rakentamisen ja perusteluiden välineenä. Tieteelliset tutkimukset, viranomaislähteet, tietokannat sekä ammattijulkaisut ovat ensisijaisia ja keskeisiä lähteitä. (Mäkinen 2005, 90–91; Kuula 2006, 69.)

Tässä opinnäytetyössä on pyritty käyttämään mahdollisimman uusia lähteitä. Vanhimmat lähteet ovat pääasiassa korkeintaan kahdeksan vuotta vanhoja ja lähteistä suurin osa on muutaman vuoden vanhoja. Lähdekriittisyyden perusasioihin kuuluu myös se, että tieto löytyy muistakin lähteistä (Mäkinen 2005, 85–86, 91–92). Tässä opinnäytetyössä on käytetty kattavasti lähteitä ja lähteiden luotettavuus on varmistettu, siten että sama tieto löytyy useista eri lähteistä. Lähteiden etsinnässä on käytetty useita luotettavia tiedonhakukoneita, kuten kirjaston OMA – tietokantaa, Mediciä, Duodecimiä, Aleksia, PubMediä ja Tamcatia. Lähteiden merkitsemisessä on noudatettu kirjallisen raportoinnin ohjeita.

Epäeettistä toimintaa olisi vääristellä lähteitä tai plagioida niitä suoraan (Vilkkä 2007, 30–31; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 122). Olemme pyrkineet tarkkaan lähteiden valintaan ja käyttäneet lähteitä, jotka vastaavat opinnäytetyössä käsiteltäviin asioihin. Olemme käyttäneet useissa kappaleissa monipuolisesti lähteitä ja suoria lainauksia tekstissä ei ole lainkaan. Opinnäytetyön aiheesta johtuen olemme joutuneet käyttämään myös sosiaali- ja terveysalan oppikirjoja. Olemme noudattaneet kirjallisessa osuudessa Tampereen ammattikorkeakoulun laatimia kirjallisen raportoinnin ohjeita.

Valokuvan käyttäminen opinnäytetyössä, jossa esiintyy henkilöitä, tulee noudattaa yksityiselämän suojaa. Kuvattavilta tarvitaan aina lupa. (Roivas & Karjalainen 2013, 77–78.) Aluksi aioimme ottaa valokuvia ensiapukoulutuksista, mutta luvan saaminen lapsien vanhemmilta olisi ollut haastavaa ison osallistujamäärän vuoksi. Tämän vuoksi luovuinme valokuvien ottamisesta.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Opinnäytetyön tehtäviin kuului selvittää, miten ja millaisia ensiaputaitoja koulutetaan sudenpennuille. Tehtävinä olivat myös selvittää millainen on 7-10-vuotias lapsi oppijana sekä millainen on hyvä koulutustilaisuus ja kouluttaja lapsille. Olemme vastanneet tehtävien kysymyksiin työssämme monipuolisesti ja pysyneet aiheessa. Sisällön jaottelu sujui vaivattomasti ja selkeytti kirjallisentyön rakentamista läpi opinnäytetyön.

Yllätyimme kuinka haasteellista oli löytää tietoa opinnäytetyön aiheista. Opinnäytetyöprosessin alussa teoriaosuus koostui osittain sekundaarilähteistä, mutta opinnäytetyön edetessä opimme tunnistamaan luotettavia lähteitä ja poistimme sekundaarilähteet. Etsimme uutta tietoa sekä kehitimme opinnäytetyötä saamamme palautteen perusteella koko opinnäytetyöprosessin ajan. Opinnäytetyön ohjenuorana olivat kirjallisen raportoinnin ohjeet, jotka ovat selkeyttäneet kirjallisentyön tekoa. Monipuolisten lähteiden avulla pystyimme järjestämään laadukkaan ensiapukoulutuksen sudenpennuille.

Olemme pysyneet aikataulussa läpi opinnäytetyöprosessin. Aikataulusuunnitelmasta oli tärkeää pitää kiinni, koska sen avulla pystyimme toteuttamaan opinnäytetyöprosessin ajallaan. Tämä mahdollisti ensiapukoulutusten järjestämisen sovittujen aikataulujen mukaisesti. Otimme opinnäytetyössä näkyvät ensiapuaiheiset valokuvat itse, koska emme halunneet käyttää muiden ottamia kuvia. Näin varmistimme, ettemme rikkoneet tekijänoikeuksia ja saimme sellaiset kuvat kuin itse halusimme.

Koulutustapahtuman järjestämisen suunnittelu oli yllättävän monivaiheinen ja aikaa vievä osuus. Itse koulutustapahtuma kestää lyhyen aikaa verraten koko koulutustapahtuman järjestelyihin käytettyyn aikaan (Ruuska 2007, 177). Suunnitteluvaiheessa oli useita asioita, joita tuli huomioida ennen koulutustapahtuman järjestämistä, sillä etukäteen suunnittelu edesauttaa koulutustapahtuman onnistumista (Pelin 2008, 85). Saimme lähteistä paljon tietoa ja tukea koulutustapahtumaa varten, esimerkiksi aikataulutuksen tärkeydestä. Oleellista on huomioida, että aikataulu mitoitetaan koulutustapahtuman kohderyhmän mukaan, sillä lapset eivät malta keskittyä pitkiä aikoja kerrallaan (Vallo & Häyrynen 2012,

166.) Aikataulutimme ensiapukoulutuksen sopivan mittaiseksi, jotta sudenpentu jaksavat keskittyä koko ensiapukoulutuksen ajan. Jaksotimme ensiapukoulutukset siten, että teoriaa ja ensiaputaitojen harjoittelua oli lomittain.

Lasten kouluttaminen oli haastavampaa kuin olimme ajatelleet, koska heitä kouluttaessa täytyy huomioida erilaisia asioita. Kouluttaminen ei voi perustua abstrakteille käsitteille, vaan sen täytyy olla konkreettista. Kouluttamisen täytyy olla kokeilevaa ja toiminnallista. (Nurmi ym. 2006, 85–87.) Myös lasten vireystila on huomioitava, jos lapset ovat levottomia, voi tilanteen laukaista leikki koulutuksen aikana. Levottomuus vaikuttaa lasten keskittymiseen huomattavasti. Yllätyimme siitä, kuinka taitavia ja näppäriä lapset olivat harjoitellessaan esimerkiksi painesidoksen tekemistä.

Ensiapukoulutuksen jälkeen pohdimme, että akeloiden palautelomake olisi voinut sisältää monivalintakysymyksiä. Akelat olivat vastanneet suppeasti kysymyksiimme. Esimerkiksi palautelomakkeen kohtaan ”muita kommentteja” ei ollut vastannut kuin yksi akela. Tulimme siihen tulokseen, että olisimme saaneet laajempaa ja monipuolisempaa palautetta, jos palautelomakkeet olisivat koostuneet monivalintakysymyksistä. Niihin vastaaminen veisi vähemmän aikaa ja mahdollistaisi informatiivisemman palautteen. Tulimme myös johtopäätökseen, että parempi vaihtoehto sähköpostiyhteydenpitoon akeloiden kanssa olisi voinut olla yhteydenpito puhelimitse. Näin saataisiin vastaukset nopeammin ja voisi kysyä heti tarkentavia kysymyksiä tai epäselviä asioita.

Koimme hyväksi ensiapukoulutuksissa sen, ettei sudenpentuja jaettu kahteen eri ryhmään. Kaksi kouluttajaa pystyi paremmin auttamaan ja neuvomaan sudenpentuja. Mielestämme kehityimme kouluttajina ensiapukoulutuksen edetessä. Kouluttajina meistä tuli varmempia, selkeämpiä ja se alkoi sujua luontevammin.

Opinnäytetyönprosessin aikana meidän yhteistyö sujui hyvin. Aikataulutusten suhteen oli hieman hankaluuksia. Molemmat kuitenkin joustivat vuorollaan ja näin ollen saimme aikataulut yksiin. Tämän ansiosta opinnäytetyö on pääasiassa tehty kokonaan yhdessä. Se on havaittavissa esimerkiksi opinnäytetyön yhdenmukaisesta tekstistä. Saimme toisiltamme tukea ja palautetta kirjal-

lisenosuuden tekemiseen. Yhdessä tekeminen on mahdollistanut asioiden näkemisen eri näkökulmista. Myös yhteistyötaidot ovat kehittyneet tämän prosessin myötä.

Kehitysideaksi nousi, että lapsille voisi järjestää ensiapukoulutusta säännöllisesti alakouluikäisistä alkaen. Lapsi voi olla ensimmäinen, joka saapuu ensiapua vaativaan tilanteeseen. Mielestämme etenkin avun hälyttäminen olisi hyödyllistä opettaa, sillä lapsi voi olla ainut, jonka täytyisi hälyttää apua (Hätäkeskuslaitos 2014).

Olisi myös mielenkiintoista tutkia, miten lapset hyötyvät ensiapukoulutuksista. Hyvä olisi selvittää, kuinka lapset osaavat tositilanteessa soveltaa ensiapukoulutuksessa oppimiaan taitoja. Silloin selviäisi onko kouluttaja osannut riittävän konkreettisesti opettaa ensiaputaitoja ja onko koulutus ollut onnistunut. Tämän perusteella voisi myös kehittää ensiapukoulutuksia lapsille.

LÄHTEET

- Aarabi, P. 2007. *The Art of Lecturing. A Practical Guide to Successful University Lectures and Business Presentations*. New York: Cambridge University Press.
- Ahonen, O., Blek-Vehkaluoto, M., Ekola, S., Partamies, S., Sulosaari, V. & Uski-Tallqvist, T. 2012. *Kliininen hoitotyö. Sisätauteja, kirurgisia sairauksia ja syöpätauteja sairastavan hoito*. 1.-2. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Anttila, K., Kaila-Mattila, T., Kan, S., Puska, E-L. & Vihunen, R. 2007. *Hoitamalla hyvää oloa*. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Armstrong, V. 2012. *Practical First Aid. An indispensable guide to giving emergency aid anywhere at any time*. 3. painos. London: Dorling Kindersley Limited.
- Castrén, M., Aalto, S., Rantala, E., Sopanen, P. & Westergård, A. 2009. *Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle*. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Castrén, M., Helveranta, K., Kinnunen, A., Korte, H., Laurila, K., Paakkonen, H., Pousi, J. & Väisänen, O. 2012a. *Ensihoidon perusteet*. 4. korjattu painos. Helsinki: Pelastusopisto, Suomen Punainen Risti.
- Castrén, M., Korte, H., & Myllyrinne, K. 2012b. *Haavat ja verenvuodot*. Luettu 19.3.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/kotisivut/tk.koti?p_artikkeli=spr00007
- Castrén, M., Korte, H., & Myllyrinne, K. 2012c. *Oikeus saada apua – velvollisuus auttaa*. *Terveyskirjasto. Duodecim*. Luettu 10.9.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00003
- Castrén, M., Korte, H., & Myllyrinne, K. 2012d. *Palovammat*. Luettu 17.1.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/kotisivut/tk.koti?p_artikkeli=spr00009
- Cleaver, B., Crawford, R. & Armstrong, V. 2006. *First Aid Manual*. London: Dorling Kindersley Limited.
- Eteläpelto, A., Collin, K. & Silvennoinen, M. 2013. *Simulaatiokoulutuksen pedagogiikka*. Teoksessa Ranta, I. (toim.) *Simulaatio-oppiminen terveydenhuollossa*. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Forsstén, T. & Mutanen, K. 2010. *Palovammapotilas*. Teoksessa Kaarlola, A., Larmila, M., Lundgrén-Laine, H., Pyykkö, A., Rantalainen, T. & Ritmala-Castrén, M. 2010. *Teho- ja valvontahoitotyön opas*. 1. painos. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Herrgård, E., Heiskala, H. & Immonen, A. 2012. Teoksessa Korppi, M., Kröger, L. & Rantala, H. 2012. *Lastentautien päivystyskirja*. 2. painos. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusoakeyhtiö Tammi.

- Hätäkeskuslaitos. 2014a. Kiireellisessä tilanteessa soita 112. Luettu 17.1.2014. http://www.112.fi/hatanumero_112
- Hätäkeskuslaitos. 2014b. Opetta lasta. Luettu 12.3.2014. http://www.112.fi/fi/hatanumero_112/kayta_hatanumeroa_oikein/opeta_lasta
- Iivanainen, A. & Syväoja, P. 2008. Hoida ja kirjaa. 1.-5. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Iholiitto. 2011. Vaikeat palovammat. 1. painos. Luettu 25.3.2014. <http://iholiitto-fbin.directo.fi/@Bin/288897df73e2dfb7faead431c6baffaa/1395780436/application/pdf/940407/Vaikeat%20palovammat.pdf>
- Ilanne-Parikka, P. 2011. Tajuttoman kylkiasento. Luettu 15.1.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dik00081
- Jalanko, H. 2012. Nenäverenvuoto lapsella. Päivitetty 19.11.2012. Luettu 17.1.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_haku=nen%C3%A4verenvuoto&p_artikkeli=dlk00740
- Juutilainen, V. 2011. Likaisen haavan hoito. Lääketieteellinen Aikakausikirja Duodecim. 127 (13), 1367. Luettu 16.10.2014. <http://www.terveysportti.fi/xmedia/duo/duo99639.pdf>
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Karling, M., Ojanen, T., Sivén, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2008. Lapsen aika. 11., uudistettu painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen, J. 2011. Ryhmä Liikkeelle. Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämisessä. Juva: WS Bookwell Oy.
- Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. 2. uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.
- Kopakkala, A. 2005. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K & Taskinen, T. 2013. Ensihoito. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Kuikka, A., Utriainen, J. & Virkkunen, A. 2012. Onnistunut projekti. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liiton projektikäsikirja.
- Kupias, P. & Koski, M. 2012. Hyvä kouluttaja. 1. painos. Sanoma Pro Oy.
- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

- Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E. & Renfors, T. 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. 1. painos. Helsinki: WSOY.
- Laine, A., Ruishalme, O., Salervo, P., Sivén, T. & Välimäki, P. 2010. Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveystieteillä. 9. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Leino- Kilpi H & Välimäki M. 2014. Etiikka hoitotyössä. 8., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Leskinen, E. 2009. Ryhmä toimimaan. Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön. Juva: WS Bookwell Oy.
- Lindroos, J-E. & Lohivesi, K. 2004. Onnistu strategiassa. Juva: WS Bookwell Oy.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. A. 7-9-vuotias. Luettu 19.2.2014.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/7_9-vuotias/
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. B. Oppiminen ja älyllinen kehitys. Luettu 19.2.2014. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/7_9-vuotias/oppiminen/
- Marttila, N., Pokki, K & Talvitie-Kella, T. 2008. Ammattina ryhmän ohjaaminen - ohjausprosessi ryhmänohjaajien kokemana ja kertomana. Tampereen Yliopisto: Pro gradu-tutkielma.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/78987/gradu02505.pdf?sequence=1>
- Myllyrinne, Korte & And. 2013. Livräddande första hjälpen. Första upplagan. Keuru: Otavas Tryckeri Ab.
- Mäkinen, O. 2005. Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Määttä, T. 2013. Ensihoitopalvelun organisointi. Teoksessa Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K. & Taskinen, T. 2013. Ensihoito. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Niemi, T., Nietosvuori, L. & Virikko, H. 2006. Hyvinvointialan viestintä. 1. painos. Helsinki: Edita.
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaali Oy.
- Pelin, R. 2008. Projektihallinnan käsikirja. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Pennigton, D. 2005. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Helsinki: Tammer-Paino.

- Powell, T. 2004. Head Injury. A practical guide. Second edition 2004. Reprinted 2007. Brackley: Speechmark Publishing Ltd.
- Rautava-Nurmi, H., Sjövall, S., Vaula, E., Vuorisalo, S. & Westergård, A. 2010. Neste- ja ravitsemushoito. 4. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Roivas, M. & Karjalainen, A. 2013. Sosiaali- ja terveysalan viestintä. 1. painos. Porvoo: Bookwell Oy.
- Rusanen, E. 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. Porvoo: Bookwell Oy.
- Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa: suunnittelu, menetelmät, vuorovai-
kut. 6. painos. Helsinki: Talentum.
- Saarelma, O. 2014a. Nenäverenvuoto. Lääkärikirja Duodecim. Luettu
22.8.2014.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00306&p_haku=n%C3%A4verenvuoto
- Saarelma, O. 2014b. Vierasesine kehossa, nenässä tai korvakäytävässä. Lää-
kärikirja Duodecim. Luettu: 16.10.2014.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00343
- Saarikoski, R., Stolt, M. & Liukkonen, I. 2012a. Nilkan nyrjähdys. Luettu
19.3.2014. http://www.terveyskirjasto.fi/kotisivut/tk.koti?p_artikkeli=jal00175
- Saarikoski, R., Stolt, M. & Liukkonen, I. 2012b. Rakko. Luettu 16.10.2014.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=jal00089
- Sahi, T., Castrén, M., Helistö, N. & Kämäräinen, L. 2007. Ensiapuopas. 5.-7.
painos. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim ja Suomen Punainen Risti.
- Salakari, H. 2007. Taitojen opetus. Eduskills Consulting.
- Salakari, H. 2010. Simulaattorikouluttajan käsikirja. Eduskills Consulting.
- Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäyte-
työhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI -henkilöstölle. Turun Ammattikor-
keakoulu.
- Silfverberg, P. 2007. Ideasta projektiksi. 1. painos. Helsinki: Edita Publishing
Oy.
- Silvfast, T., Castrén, M., Kurola, J., Lind, V & Martikainen, M. 2010. Ensihoito-
opas. 4-5. painos. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Suomen Partiolaiset. Partiosanasto. Luettu 16.5.2014.
<http://www.partio.fi/tutustu-partioon/partiosanasto>
- Suomen Punainen Risti a. Haavat. Luettu 15.1.2014.
<http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet/haavat>

Suomen Punainen Risti b. Hätäilmoitus. Luettu: 12.3.2014.
<http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet/hatailmoitus>

Suomen Punainen Risti c. Kylkiasennolla turvataan tajuttoman hengitys. Luettu 15.1.2014.
http://www.punainenristi.fi/sites/frc2011.mearra.com/files/tiedostolataukset/Tajuton_aikuinen_2010.pdf

Suomen Punainen Risti d. Nenäverenvuoto. Luettu 15.1.2014.
<http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet/nenaverenvuoto>

Suomen Punainen Risti e. Nyrjähdykset. Luettu 17.1.2014.
<http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet/nyrjahdykset>

Suomen Punainen Risti. 2009. Reddie kids – ohjaajan opas. Luettu 24.3.2014.
http://rednet.punainenristi.fi/sites/rednet.mearra.com/files/tiedostolataukset/RED_DIEKIDS_opas_spreads_WEB_1.pdf

Tammed Oy. 2014. Tajuttoman potilaan kylkiasento. Luettu: 25.9.2014.
<http://www.irescue.fi/muita-hatatilanteita/>

Terveyskirjasto. 2013. Ensiapu. Duodecim. Luettu 3.12.2013.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=Ilt00713&p_haku=ensiapu

Terveyskirjasto. 2014. Kompresio. Duodecim. Luettu 16.5.2014.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=Ilt01712

Tieliikennelaki 267/1981. Liikenne- ja viestintäministeriö. Luettu 29.1.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810267?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tieliikennelaki#L4P57>

Tuomi, S. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 8. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen lautakunnan ohje 2012. Luettu 17.10.2014.
http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Työsuojeluhallinto. 2010. Ensiapuvalmius työpaikoilla. Tampere: Multiprint Oy.

Vaasan Keskussairaala. 2012. Nenäverenvuoto. Potilasohjeet. Päivitetty 4.1.2012. Luettu 22.8.2014.
<http://www.vaasankeskussairaala.fi/WebRoot/1013451/Potilasohjeet/Nen%C3%A4verenvuoto.pdf>

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus: tapahtumanmarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 2. painos. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus: tapahtumanmarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 3. uudistettu painos. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vehviläinen, S. 2014. Ohjaustyön opas. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004a. Toiminnallinen opinnäytetyö. 1.-2. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004b. Toiminnallisen opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2007. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2010. Toiminnallinen opinnäytetyö. Luettu 14.10.2014.
http://vilka.fi/hanna/Toiminnallinen_ont.pdf

Volmanen, P., Ruokolainen, P. & Seppänen, R. 2014. Puremavammoilla voi olla vakavia haittavaikutuksia. Sairaanhoidajaliitto. Luettu 19.3.2014.
https://www.sairaanhoidajaliitto.fi/amatilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoidaja-lehti/8_2008/ajankohtaiskirjoitus/puremavammoilla_voi_olla_vakavia/

Vänskä, K., Laitinen-Väänänen, S., Kettunen, T. & Mäkelä, J. 2011. Onnistuuko ohjaus? Sosiaali- ja terveysalan ohjaustyössä kehittyminen. 1. painos. Helsinki: Edita.

Väyrynen, T. & Kuisma, M. 2013. Sydänpysähdys ja elvytys. Teoksessa Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K. & Taskinen, T. 2013. Ensihoito. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Westergård, A. 2009. Haavapotilaan hoito. Teoksessa Castrén, M., Aalto, S., Rantala, E., Sopanen, P. & Westergård, A. 2009. Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Westergård, A. 2009. Tajunnan häiriö ja tajuttomuus. Teoksessa Castrén, M., Aalto, S., Rantala, E., Sopanen, P. & Westergård, A. 2009. Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

LIITTEET

Liite 1. Ensiapukoulutussuunnitelma Lumikissoille ja Merikotkille

Ensiapukoulutus: tiistaina 15.4.2014. klo 17.15–18.15.

Pidetään Pirkkalassa Kurikankulman päiväkodin tiloissa, jonka osoite on Aitto-
korventie 2 B, 33960 Pirkkala.

Tavoite: Sudenpennut harjoittelevat verenvuodon tyrehtyttämistä haavasta painesidoksen avulla ja samalla tutustuvat ensiapulaukun sisältöön. Sudenpennut harjoittelevat myös nenäverenvuodon tyrehtyttämistä toisiltaan. Tarkoituksena on järjestää kiva ja mieleenpainuva ensiapuharjoitus, josta olisi hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi partioleireillä ja suorittaessa sudenpentujen ensiapujälkeä. Ensiapuharjoituksen jälkeen sudenpentujen tulisi itse osata tyrehtyttää verenvuoto haavasta painesidoksen avulla. Nenäverenvuoto tulee myös osata tyrehtyttää ensiavun perusteiden mukaisesti. Heidän tulisi myös tietää yleisimmät välineet, mitä ensiapulaukusta löytyy.

Ensiapurastit: haavan ensiapu, nenäverenvuodon tyrehtytys ja ensiapulaukun sisältö.

Laumat: Lumikissat ja Merikotkat, 25–30 henkeä, tyttöjä ja poikia.

Kesto yhteensä: 50 minuuttia ensiapuharjoitukset + 30 minuuttia paikkojen ja ensiaputarvikkeiden järjestäminen sekä lopuksi paikkojen siivoaminen ja lyhyen raportin kirjoittaminen ensiapukoulutuksen sujumisesta.

Aloitus:

Ryhmä jaetaan kahtia. Toinen ryhmä tulee Julian mukaan ja toinen Susannan mukaan. Sudenpennut jakautuvat pareiksi. Kesto: 5min.

Julia ja Susanna pitävät ryhmille samoista aiheista ensiapukoulutusta. Ensiksi käydään läpi haavan ensiapu, sitten nenäverenvuodon tyrehtytys. Ensiapulaukun sisältö käydään näiden yhteydessä läpi.

Haavan ensiapu ja ensiapulaukun sisältö:

Kesto 20min.

– Laitetaan tekohaava yhdelle sudenpennulle, ohjaaja näyttää kaikille, miten se hoidetaan (laitetaan imevätaitos, sideharsoa, painesidokseksi yksi sideharsorulla haavan päälle, mikä kiinnitetään sideharsolla). Samalla tulee katsottua läpi ensiapulaukun sisältöä.

– sudenpennut jakautuvat pareihin, heille jaetaan tekohaavat ja he saavat itse harjoitella haavan hoitoa.

Välineet:

- ensiapulaukku x 2
- silkkiteippiä 5kpl
- sideharsorullia n. 60kpl
- imeviä taitoksia n. 30kpl
- tekohaavoja n. 15kpl

Nenäverenvuodon tyrehtytys ja ensiapulaukun sisältö:

Kesto 15min.

– kerrotaan, miten nenäverenvuoto tyrehtytetään (etukumara istuva asento, niistetään nenä tyhjäksi, kylmäpakkaus niskaan, puristetaan nenäluuta vasten)

Samalla tulee katsottua vielä uudestaan ensiapulaukun sisältöä.

– sudenpennut saavat harjoitella nenäverenvuodon tyrehtyttämistä pareittain.

Välineet:

- kylmäpakkaukset 15 kpl
- nenäliinoja 30 kpl
- ensiapulaukut 2 kpl

Lopuksi:

Pyydetään osallistujia täyttämään palautelomake. Sudenpennuille on oma palautelomake (tavuviivoilla ja ilman) ja akeloille on oma palautelomake. Kesto 10min.

Tarvikkeet:

- palautelomakkeet sudenpennuille 30 kpl
- palautelomakkeet akeloille 6 kpl
- kyniä reilusti

Kiitetään osallistujia!

Liite 2. Ensiapukoulutussuunnitelma Nuolihaukoille

Ensiapukoulutus: maanantai 28.4.2014. Klo 17-18.

Pidetään Pirkkalassa Kurikankulman päiväkodin tiloissa, jonka osoite on Aitto-
korventie 2 B, 33960 Pirkkala.

Tavoite: Sudenpennut harjoittelevat palovamman ensiapua ja nenäverenvuodon tyrehdyttämistä ja samalla tutustuvat ensiapulaukun sisältöön. Tarkoituksena on järjestää kiva ja mieleenpainuva ensiapuharjoitus, josta olisi hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi partioleireillä ja suorittaessa sudenpentujen ensiapujälkeä. Ensiapuharjoituksen jälkeen sudenpentujen tulee itse osata antaa ensiapua palovamman sattuessa sekä tyrehdyttää nenäverenvuoto ensiavun perusteiden mukaisesti. Heidän tulisi myös tietää yleisimmät välineet, mitä ensiapulaukusta löytyy.

Ensiapurastit: palovamman ensiapu, nenäverenvuodon tyrehdytys ja ensiapulaukun sisältö.

Lauma: Nuolihaukat, 13 poikaa.

Kesto yhteensä: 45 minuuttia ensiapuharjoitukset + 30 minuuttia paikkojen ja ensiaputarvikkeiden järjestäminen sekä lopuksi paikkojen siivoaminen ja lyhyen raportin kirjoittaminen ensiapukoulutuksen sujumisesta.

Aloitus:

Ryhmä jaetaan kahtia. Toinen ryhmä tulee Julian mukaan ja toinen Susannan mukaan. Sudenpennut jakautuvat pareiksi. Kesto: 5min.

Julia ja Susanna pitävät ryhmille samoista aiheista ensiapukoulutusta. Ensiksi käydään läpi palovamman ensiapu ja sitten nenäverenvuodon tyrehdyttäminen sekä ensiapulaukun sisältö.

Palovamman ensiapu:

Kesto 20 min.

– Laitetaan tekopalovamma yhdelle sudenpennulle, ohjaaja näyttää kaikille, miten palovamma hoidetaan (ensin palovamma alue laitetaan hanan alle, josta

tulee kylmää vettä. Sitten päälle laitetaan puhtaita haavataitoksia suojaksi, ne kiinnitetään kevyesti sideharsolla.)

– sudenpennut jakautuvat pareihin, heille jaetaan tekopalovammat ja muut tarvikkeet ja he saavat itse harjoitella haavan hoitoa.

Välineet:

- sideharsorullia 14 kpl
- haavataitokset 28 kpl
- teippirullia 7 kpl
- tekopalovammat 7 kpl

Nenäverenvuodon tyrehtyttäminen:

Kesto 10min.

– kerrotaan, miten nenäverenvuoto tyrehtytetään (etukumara istuva asento, niistetään nenä tyhjäksi, kylmäpakkaus niskaan ja puristetaan nenäluuta vasten). Samalla katsotaan ensiapulaukun sisältöä.

– sudenpennut saavat harjoitella nenäverenvuodon tyrehtyttämistä pareittain.

Välineet:

- kylmäpakkaukset 7 kpl
- nenäliinoja 14 kpl

Lopuksi:

Osallistujat täyttävät palautelomakkeen. Sudenpennuille on oma palautelomake (tavuviivoilla ja ilman) ja akeloille on oma palautelomake. Kesto 10min.

Tarvikkeet:

- 13 palautelomaketta sudenpennuille
- 3 palautelomaketta akeloille
- kyniä reilusti

Kiitetään osallistujia!

Liite 3. Ensiapukoulutussuunnitelma Kotkanpojille

Ensiapukoulutus: tiistaina 29.4.2014. Klo 18.15-19.15.

Pidetään Pirkkalassa Kurikankulman päiväkodin tiloissa, jonka osoite on Aitto-
korventie 2 B, 33960 Pirkkala.

Tavoite: Sudenpennut harjoittelevat kylkiasentoon kääntämistä, haavan ensiapua, nyrjähtäneen nilkan ensiapua ja samalla tutustuvat ensiapulaukun sisältöön. Tarkoituksena on järjestää kiva ja mieleenpainuva ensiapuharjoitus, josta olisi hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi partioleireillä ja suorittaessa sudenpentujen ensiapujälkeä. Ensiapuharjoituksen jälkeen sudenpentujen tulisi osata kääntää henkilö kylkiasentoon. Heidän tulisi osata myös kolmen koon säännön mukaisesti hoitaa nyrjähtänyttä nilkkaa ja laittaa siihen tukisidos sekä osata antaa ensiapua haavan sattuessa. Heidän tulisi myös tietää yleisimmät välineet, mitä ensiapulaukusta löytyy.

Ensiapurastit: Kylkiasentoon kääntäminen, haavan ensiapu, ensiapulaukun sisältö ja nyrjähtäneen nilkan ensiapu.

Lauma: Kotkanpojat, 7 poikaa.

Kesto yhteensä: 1h ensiapuharjoitus + 30 minuuttia paikkojen ja ensiaputarvikkeiden järjestäminen sekä lopuksi paikkojen siivoaminen ja lyhyen raportin kirjoittaminen ensiapukoulutuksen sujumisesta.

Aloitus:

Susanna ja Julia esittelevät itsensä ja kertovat ensiapukoulutuksen aiheet. Sudenpennut valitsevat parin itselleen. Kesto: 5min.

Kylkiasentoon kääntäminen:

Kesto 10 min.

- näytetään, miten käännetään tajuton kylkiasentoon käyttäen mallina yhtä sudenpentua.
- sudenpennut harjoittelevat parin kanssa kylkiasentoon kääntämistä.

Haavan ensiapu ja ensiapulaukun sisältö:

Kesto 20 min.

– laitetaan tekohaava yhdelle sudenpennulle, ohjaaja näyttää kaikille, miten se hoidetaan (laitetaan haavataitoksia, sideharsoa, painesidokseksi yksi sideharsorulla haavan päälle, mikä kiinnitetään sideharsolla). Samalla tulee katsottua läpi ensiapulaukun sisältöä.

– pareille jaetaan tekohaavat ja he saavat harjoitella haavan hoitoa.

Välineet:

- ensiapulaukku 1 kpl
- silkkiteippiä 4 kpl
- sideharsorullia n. 12 kpl
- haavataitoksia 16 kpl
- tekohaavoja 4 kpl

Nyrjähtäneen nilkan ensiapu:

Kesto 15 min

– näytetään ensiksi yhdellä sudenpennuista, miten ensiapua annetaan nyrjähtäneelle nilkalle (kerrotaan kolmen koon sääntö: kylmä, koho, kompressio. Nilkka nostetaan koholle, siihen laitetaan tukeva sidos ja kylmäpakkaus).

– sudenpennut saavat harjoitella nyrjähtäneen nilkan ensiapua pareittain.

Välineet:

- kylmäpakkaukset 8 kpl
- ideaalisidokset 16 kpl

Lopuksi:

Osallistujat täyttävät palautelomakkeen. Sudenpennuille on oma palautelomake (tavuviivoilla ja ilman) ja akeloille on oma palautelomake. Kesto 10min.

Tarvikkeet:

- palautelomakkeita sudenpennuille 7 kpl
- palautelomakkeita akeloille 2 kpl
- kyniä reilusti

Kiitetään osallistujia!

Liite 4. Ensiapukoulutussuunnitelma Liito-oraville

Ensiapukoulutus: tiistaina 7.5.2014. Klo 18.00-19.30.

Pidetään Pirkkalan kirkon kerhotiloissa, jonka osoite on Perkiöntie 40, Pirkkala.

Tavoite: Sudenpennut harjoittelevat haavan ensiapua ja nyrjähtäneen nilkan ensiapua, kylkiasentoon kääntämistä sekä nenäverenvuodon tyrehtyttämistä. Samalla he tutustuvat ensiapulaukun sisältöön. Tarkoituksena on järjestää kiva ja mieleenpainuva ensiapuharjoitus, josta olisi hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi partioleireillä ja suorittaessa sudenpentujen ensiapujälkeä. Ensiapuharjoituksen jälkeen sudenpentujen tulee itse osata tyrehtyttää verenvuoto haavasta painesidoksen avulla. Heidän tulee osata myös kolmen K:n säännön mukaisesti hoitaa nyrjähtänyttä nilkkaa ja laittaa siihen tukisidos. Tavoitteenamme on myös, että ensiapukoulutuksen jälkeen sudenpennut osaavat kääntää tajuttoman kylkiasentoon ja tietävät ensiapulaukun yleisimmät välineet. Sudenpentujen tulee myös osata tyrehtyttää nenäverenvuoto.

Ensiapurastit: haavan ensiapu, ensiapulaukun sisältö, kylkiasentoon kääntäminen, nyrjähtäneen nilkan ensiapu sekä nenäverenvuodon tyrehtyttäminen.

Lauma: Liito-oravat, 13 kpl poikia.

Kesto yhteensä: 1,5h ensiapuharjoitukset + 30 minuuttia paikkojen ja ensiaputarvikkeiden järjestäminen sekä lopuksi paikkojen siivoaminen ja lyhyen raportin kirjoittaminen ensiapukoulutuksen sujumisesta.

Aloitus:

Julia ja Susanna esittelevät itsensä ja kertovat ensiapuharjoitusten aiheet.

Kesto: 5min.

Haavan ensiapu ja ensiapulaukun sisältö:

Kesto 20 min.

– Laitetaan tekohaava yhdelle sudenpennulle, ohjaaja näyttää kaikille, miten se hoidetaan (laitetaan imevätaitos, sideharsoa, painesidokseksi yksi sideharsorulla haavan päälle, mikä kiinnitetään sideharsolla). Samalla tulee katsottua läpi ensiapulaukun sisältöä.

- sudenpennut jakautuvat pareihin, heille jaetaan tekohaavat ja he saavat itse harjoitella haavan hoitoa.

Välineet:

- ensiapulaukkuja 2 kpl
- silkkiteippiä 5 kpl
- sideharsorullia n. 14 kpl
- haavataitoksia 14 kpl
- tekohaavat 4 kpl

Kylkiasentoon kääntäminen:

Kesto 15 min.

- näytetään, miten käännetään tajuton kylkiasentoon yhdellä vapaahetoisella sudenpennulla
- sudenpennut harjoittelevat pareittain kylkiasentoon kääntämistä.

Nyrjähtäneen nilkan ensiapu:

Kesto 25 min.

- näytetään ensiksi yhdellä sudenpennuista, miten ensiapua annetaan nyrjähtäneelle nilkalle (kerrotaan kolmen K:n sääntö, kylmä, koho, kompressio. Nilkka nostetaan koholle, siihen laitetaan tukeva sidos ja kylmäpakkaus).
- sudenpennut saavat harjoitella nyrjähtäneen nilkan ensiapua pareittain.

Välineet:

- kylmäpakkaukset 7 kpl
- ideaalisidokset 14 kpl

Nenäverenvuodon tyrehtyttäminen:

Kesto 15min.

- kerrotaan, miten nenäverenvuoto tyrehtytetään (etukumara istuva asento, niistetään nenä tyhjäksi, kylmäpakkaus niskaan, puristetaan nenäluuta vasten).
- sudenpennut saavat harjoitella nenäverenvuodon tyrehtyttämistä pareittain.

Välineet:

- kylmäpakkaukset 7 kpl
- nenäliinoja 14 kpl

Lopuksi:

Osallistujat täyttävät palautelomakkeet. Sudenpennuille on oma palautelomake (tavuviivoilla ja ilman) ja akeloille on oma palautelomake. Kesto 10min.

Tarvikkeet:

- palautelomakkeet sudenpennuille 13 kpl
- palautelomakeet akeloille 2 kpl
- kyniä reilusti

Kiitetään osallistujia!

Liite 5. Palautelomake sudenpennuille

RASTITA HYMIÖ, JOKA VASTAA ENITEN MIELIPIDETTÄSI.
TYKKÄSITKÖ ENSIAPURASTEISTA?

HYVÄ

TYYDYTTÄVÄ

HUONO

TYKKÄSITKÖ SUSANASTA JA JULIASTA?

HYVÄ

TYYDYTTÄVÄ

HUONO

OPITKO JOTAIN UUTTA?

HYVÄ

TYYDYTTÄVÄ

HUONO

KIITOS VASTAUKSISTASI. AURINKOISTA KEVÄTTÄ!

T. SUSANNA JA JULIA

Liite 6. Palautelomake sudenpennuille tavuviivoilla

RAS-TI-TA HY-MI-Ö, JO-KA VAS-TAA E-NI-TEN MIE-LI-PI-DET-TÄ-SI.

TYK-KÄ-SIT-KÖ EN-SI-APU-RAS-TEIS-TA?

HY-VÄ

TYY-DYT-TÄ-VÄ

HUO-NO

TYK-KÄ-SIT-KÖ SU-SAN-NAS-TA JA JU-LI-AS-TA?

HY-VÄ

TYY-DYT-TÄ-VÄ

HUO-NO

O-PIT-KO JO-TAIN UUT-TA?

HY-VÄ

TYY-DYT-TÄ-VÄ

HUO-NO

KII-TOS VAS-TAUK-SIS-TA-SI. AU-RIN-KOIS-TA KE-VÄT-TÄ!

T. SU-SAN-NA JA JU-LI-A

Liite 7. Palautelomake akeloille

Palaute akeloilta ensiapukoulutuksesta

Mitä mieltä olit ensiapukoulutuksesta?

Oliko ohjaus mielestäsi selkeää?

Mitä olisi voinut tehdä toisin?

Muita kommentteja ensiapukoulutuksesta:

Kiitos palautteestasi ja aurinkoista kevättä! 😊

T. Susanna ja Julia

Liite 8. Tajuttoman kylkiasento.

Käytimme ensiapukoulutuksissa kuvaa 4 havainnollistamaan tajuttoman kylkiasentoon kääntämistä.

KUVA 4. Tajuttoman kylkiasento (Tammed Oy 2014)